

Bytový dom „Lomnická“

september 2021

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1.1. Názov

ORBIS paradisum s.r.o.

1.2. Identifikačné číslo

51172330

1.3. Adresa sídla

Za Humnami 750/34, Nitra 949 01

1.4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa

COLEUS VM, s.r.o.
Staničná 1787
952 01 Vráble
IČO: 35 953 152

1.5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje spracovateľa zámeru

PSSDI, s. r. o.
Ing. Peter Starovič
Vikárska 1077/13
949 01 Nitra
IČO: 53 084 365

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

2.1. Názov

Bytový dom „Lomnická“

2.2. Účel

Účelom posúdenia vplyvu navrhovanej činnosti na životné prostredie je najmä zistiť, opísať a vyhodnotiť priame a nepriame vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie, určiť opatrenia, ktoré zabránia znečisťovaniu životného prostredia, zmiernia znečisťovanie životného prostredia alebo zabránia poškodzovaniu životného prostredia a získať odborné podklady na vydanie príslušných rozhodnutí o povolení činností podľa osobitných predpisov.

Účelom navrhovanej činnosti je výstavba objektu bytového domu „Lomnická“ v intraviláne mesta Nitra, kat. územie Chrenová, v časti Brezový Háj. Navrhované usporiadanie do tvaru písmena „U“ je tvorené blokmi (traktami) „A“, „B“, „C“, v ktorých sú riešené aj zariadenia pre športovo rekreačné vyžitie a ďalšie komerčné priestory samostatných prevádzok. Navrhovaná činnosť bude nadväzovať na obchodno-relaxačnú zónu tvorenej jednak nákupno-zábavným zariadením „MAX“ a ďalšími obchodnými zariadeniami v zóne, ako aj na športovú lokalitu atletického štadióna a oddychovo relaxačnú lokalitu „Brezový háj“ s blízkosťou rieky Nitra a tiež na rozostavané bytové domy na susedných pozemkoch. Celková výmera pozemkov je 7500 m². V podzemnom podlaží objektu je uvažované s garážovaním a parkovaním vozidiel užívateľov objektu.

Celkovo je v areáli navrhnutých 200 odstavných stojísk, ktoré budú umiestnené v podzemnom podlaží objektu v počte 161 stojísk a na úrovni terénu je navrhovaných ďalších 39 odstavných stojísk pre parkovanie osobných vozidiel. Z celkového počtu odstavných stojísk 200 bude 13 vyhradených pre osoby s obmedzenou schopnosťou pohybu. Z daného predbežného výpočtu vyplýva, že STN 73 6110/Z2 – zmena č.2 je dodržaná potreba kapacity odstavných plôch pre autá.

2.3. Užívateľ

Užívatelia častí objektov v rozsahu bytových priestorov budú určení na základe kúpnopredajných zmlúv jednotlivých bytových priestorov. Priestory s polyfunkčnou funkciou budú určené na predaj alebo prenájom.

2.4. Charakter navrhovanej činnosti

Navrhovaná činnosť podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších právnych predpisov je nová činnosť a je zaradená nasledovne:

- príloha č. 8, kapitola č. 9 Infraštruktúra, položky č. 16 Projekty rozvoja obcí vrátane písmeno písm. a) pozemných stavieb alebo ich súborov (komplexov), ak nie sú

uvedené v iných položkách tejto prílohy v zastavanom a území od 10 000 m², mimo zastavaného územia od 1 000 m² podlahovej plochy, a podľa

- príloha č. 8 kapitoly 9 Infraštruktúra, položky č. 16 Projekty rozvoja obcí vrátane písmeno b) statickej dopravy od 100 do 500 stojísk podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov podlieha zisťovaciemu konaniu.

Podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov musí zámer obsahovať najmenej dve variantné riešenia činnosti (variant zámeru), ako aj variant stavu, ktorý by nastal, ak by sa zámer neuskutočnil (nulový variant).

Predkladaný zámer je vypracovaný v jednom realizačnom variante, nakoľko investor požiadal Okresný úrad Nitra, odbor starostlivosti o životné prostredie o upustenie od variantného riešenia dňa 03. septembra 2021. Správny orgán žiadosti vyhovel listom č. OU-NR-OSZP3-2021-033501-002-F21 dňa 06. septembra 2021.

2.5. Umiestnenie navrhovanej činnosti

Kraj: Nitriansky
Okres: Nitra
Obec: Nitra
Katastr. územie: Chrenová
Parc. čísla: 1453/1, 1453/3, 1453/4, 1453/5, 1453/6

Lokalita pre predmetnú výstavbu bytového domu sa nachádza vo východnej časti mesta Nitra, v mestskej časti Chrenová, v časti Brezový Háj. Prístup do predmetnému bytového domu bude zabezpečený navrhovanou prístupovou účelovou komunikáciou, ktorá bude tvoriť hlavný prístup k bytovému domu a bude napojená na jestvujúcu miestnu komunikáciu Lomnická ulica.

Novostavba bytového domu „Lomnická“ je navrhovaná na častiach pozemkov s parc. č 1453/1 ktorý má celkovú výmeru 5212 m², parc. č. 1453/3 s celkovou výmerou 4921 m², 1453/4 s celkovou výmerou 603 m², 1453/5 s celkovou výmerou 1771 m², 1453/6 s celkovou výmerou 1895 m². Situované sú v zastavanom území obce a vedené v registri „C“ katastra nehnuteľností ako ostatné plochy.

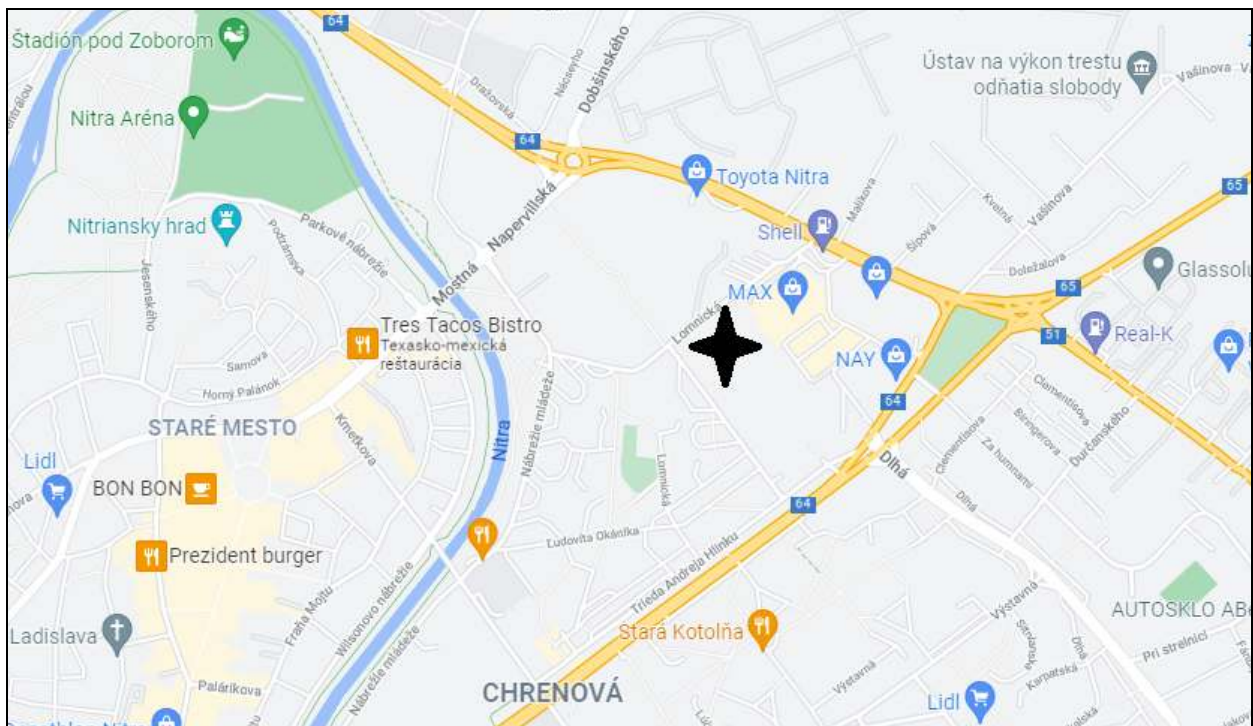
Stavba je navrhovaná na oddelenej časti pozemkov z uvedených parciel, ktorá bude geodeticky zameraná pre účely oddelenia s návrhom vkladu na zápis do katastra nehnuteľností na základe zmluvného vzťahu medzi súčasným majiteľom a novým majiteľom (investorom navrhovanej stavby), v celkovej výmere stavebného pozemku 7500 m². Pozemky sú v súčasnosti čiastočne oplotené a vytvárajú uzavretý areál s rôznym využívaním nájomníkmi v zmysle zmluvných vzťahov s majiteľom pozemkov. Ukončenie nájomných vzťahov je riešené v súčinnosti s pripravovaným oddelením pozemkov podľa nového obchodného vzťahu medzi pôvodným a budúcim majiteľom.

Po dohodnutom vysporiadaní vlastníckych vzťahov k pozemkom budúci vlastník a investor má zámer realizovať oživenie lokality v režime korešpondujúcom so súčasnými podmienkami (prebiehajúcou výstavbou bytových domov na okolitých pozemkoch).

Záujmové územie je vybavené inžinierskou infraštruktúrou a sú na nich situované distribučné siete energií a prístupové komunikácie.

2.6. Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti

Mapa: Umiestnenie navrhovanej činnosti Bytový dom „Lomnická“

2.7. Termíny začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Predpokladaný termín zahájenia realizácie investičného zámeru je podmienený dĺžkou vydania všetkých potrebných súhlasov a povolení podľa súčasne platnej legislatívy (právoplatného územného rozhodnutia a právoplatných stavebných povolení jednotlivých stavebných objektov). Dĺžka výstavby od jej začatia sa odhaduje na dobu maximálne 24 mesiacov.

2.8. Opis technického a technologického riešenia

Nulový variant

Navrhovaná činnosť je situovaná v intraviláne mesta Nitra v k.ú. Chrenová. Nulový variant predstavuje stav, ktorý by nastal, kedy by sa navrhovaná činnosť v zmysle predkladaného zámeru nerealizovala. V takom prípade by na parcelách č. 1453/1,

1453/3, 1453/4, 1453/5, 1453/6 v k. ú. Chrenová boli naďalej pozemky čiastočne oplotené, vytvárajúce uzavretý areál s rôznym nájomníkmi.

Navrhovaný variant

Variant 1

Predkladaný zámer je vypracovaný v jednom realizačnom variante, nakoľko investor požiadal Okresný úrad Nitra, odbor starostlivosti o životné prostredie o upustenie od variantného riešenia dňa 03. septembra 2021. Správny orgán žiadosti vyhovel listom č. OU-NR-OSZP3-2021-033501-002-F21 dňa 06. septembra 2021.

Realizáciou tohto zámeru dôjde k funkčnému využitiu územia. Predmetom predkladaného zámeru je výstavba bytového domu s o službami. Bytový dom je navrhnutý tak, aby plne zapadal do charakteristiky a tvaru pozemku a svojim rozložením a dispozičným riešením vyhovoval zásadám umiestnenia v lokalite.

Základné údaje charakterizujúce stavbu

Celková plocha pozemku: 7 500,00 m²
Zastavaná plocha (objekt 1.p.p.) : 5 236,81 m²

Zastavaná plocha (objekt 1.n.p.): 2 077,50 m² (27,70 % z plochy pozemku)
Zastavaná plocha (dopravné komunikácie, parkoviská a spevnené plochy celkom) :
3 050,24 m² (40,67 % z plochy pozemku)

Rezerva pre budúcu cyklotrasu a verejný chodník: 194,25 m² (4,53% z plochy pozemku)
Plochy zelene celkom : 2 178,01 m² (29,01% z plochy pozemku)

Byty podľa plochy

Byty s plochou do 60 m² : 64

Byty s plochou do 60 - 90 m² : 37

Byty s plochou nad 90 m² : 10

Podlahová plocha navrhovanej stavby : 18 775,82 m²

Počet stojísk pre parkovanie áut : 200

Rozhodujúcim zámerom je zriadiť bytový dom na uvedenom pozemku vychádzajúci z pôvodného riešenia v predchádzajúcej polohe v ulici Lomnická. Nový návrh korešponduje s pôvodným v architektonickom a dispozičnom riešení s úpravami požadovanými investorom pre nové situovanie stavby.

V podzemnom podlaží objektu je uvažované s garážovaním a parkovaním vozidiel užívateľov objektu, s odkladaním bicyklov, ap.

V parteri objektu sa návrh v štúdií orientuje na riešenie občianskej vybavenosti zariadeniami pre športovo rekreačné vyžitie (fitness a wellness prevádzky a fyzioterapeutické prevádzky).

Ďalej praktických služieb pre obyvateľov v rozsahu malých komunálnych prevádzok (napr. kozmetickej, kaderníckej prevádzky, malých obchodných prevádzok predaja lokálnych produktov, a podobne.

Vo vyšších nadzemných podlažiach sú navrhované byty pre trvalé bývanie.

Základný tvar navrhovaného objektu je tvar písmena „U“, pričom kompaktná časť objektu je situovaná súbežne k ulici Lomnická.

Ako hlavná prístupová lokalita je ulica Lomnická v časti súčasného napojenia

areálu s prebiehajúcou výstavbou bytových domov. Ulica Lomnická je s jestvujúcimi inžinierskymi sieťami uvažovaná pre pripojenie nielen na jej dopravný ale aj inžiniersky systém (distribučné siete plynu vody, elektriny a kanalizačnú sieť) pričom sa predbežne vychádza z pôvodných stanovísk k pripojeniu bytového domu v predchádzajúcom lokalizovaní. S ohľadom na zachovanie svetlotechnických podmienok je navrhované otvorené átrium pôvodným smerom (k atletickému štadiónu) a stupňovité riešenie bočných blokov objektu uvedeným smerom. Paralelne s ulicou Lomnická je ponechaná v zástavbe rezerva pre plánovanú trasu verejného chodníka a cyklotrasy.

Uvažuje sa s použitím železobetónového monolitického skeletu s nosným systémom kombinovaným stĺpovým s prievlakmi a stenovým so železobetónovými stropnými doskami a murovaným obvodovým plášťom.

Popis dispozičného návrhu

Suterén (1.p.p.): s celkovou zastavanou plochou 5236,81 m², z čoho parkovacie miesta tvoria 2167,35 m² (čo je celkom 161 parkovacích miest, z nich je 152 štandardných a 9 je pre osoby s obmedzenou schopnosťou pohybu).

Ďalšou časťou suterénu sú komunikácie s celkovou výmerou 2020,00 m², odkladacie boxy pre obyvateľov v počte 234 ks s celkovou výmerou 724,75 m² a miestnosti pre technické zázemie bytového domu (TZB) v celkovej výmere 137,75 m². Suterén je s nadzemnou časťou bytového domu sprístupnený dvomi komunikačnými jadrami so schodiskami a výtahmi s plochou 62,85 m². Situovanie komunikačných jadier je riešené tak, aby bol z nich prístup do všetkých troch blokov polyfunkčného objektu vo všetkých nadzemných podlažiach.

Úroveň podlahy technického suterénu je v hĺbke -3,565 m pod jestvujúcim terénom.

Prízemie (1.n.p.): parter budovy so zastavanou plochou 2077,50 m² a svetlou výškou pre možnosť riešenia časti prevádzok formou vnútorných galérií. Úžitková plocha prízemí je navrhovaná 1931,60 m². Vnútorné komunikačné plochy majú výmeru 101,40 m². Úroveň podlahy prízemí stavby (+/- 0,000) je navrhovaná vo výške jestvujúceho terénu.

Navrhované usporiadanie do tvaru písmena „U“ je tvorené blokmi (traktami) „A“, „B“, „C“, v ktorých sú riešené zariadenia pre športovo rekreačné vyžitie (fitness a wellness prevádzky a fyzioterapeutické prevádzky) a ďalšie komerčné priestory v celkovom počte 26 samostatných prevádzok s výmerou 1830,20 m² bez plochy galérií. Z celkového počtu je 7 prevádzok s galériou s vnútorným schodiskom v každej prevádzke a s plochou galérií spolu 416,45 m², 11 prevádzok je bez vnútornej galérie a 8 komerčných prevádzok je situovaných na úrovni galérie so vstupmi so spoločných vnútorných komunikačných plôch s celkovou plochou 559,45 m². Vnútorné komunikačné plochy v úrovni galérie majú výmeru 130,20 m². Podlaha galérií je jednotná na kóte +3,100m je vo výške 3,100 m nad terénom.

Na úrovni 1. n.p. je situovaná okružná cesta pre zabezpečenie prízjazdu na parkovacie miesta v počte 39 miest, z toho 4 miesta sú vyhradené pre osoby s obmedzenou schopnosťou pohybu. Parkovacie plochy popri trakte „A“ a „C“ sú v celkovej výmere 555,10 m² a sú riešené ako šikmé státi. Pri trakte „B“ sú vo výmere 90,00 m² ako súbežné státi. Dopravné komunikácie na úrovni prízemí sú v celkovej výmere 1271,26 m² a vonkajšie spevnené plochy a chodníky sú navrhované v celkovej výmere 1075,40 m².

Na úrovni prízemí je ponechaná rezerva pre budúcu plánovanú cyklotrasu a verejný mestský chodník. Navrhovaná plocha zelene je vo výmere 2178,01 m².

1.Poschodie (2n.p.): s celkovou plochou 2315,90 m² je navrhované pre bytové jednotky pre trvalé bývanie. Úžitková plocha podlažia je 1674,04 m². Celkom je na 2.n.p. navrhovaných 22 bytov s celkovou podlahovou plochou 1372,95 m² a plochou balkónov a loggií 355,70 m². Komunikácie v podlaží tvoria 298,65 m² a technické priestory 2,44 m². Podlaha podlažia na kóte + 6,045 m je vo výške 6,045 m nad terénom.

V trakte „A“ je navrhovaných 7 bytov, z toho 6 dvojizbových a 1 trojizbový, v trakte „B“ je navrhovaných 8 bytov z toho 6 dvojizbových a 2 trojizbové a v trakte „C“ je navrhovaných 7 bytov, z toho 6 dvojizbových a 1 trojizbový.

2. Poschodie (3n.p.): s celkovou plochou 2331,10 m² je navrhované pre bytové jednotky pre trvalé bývanie. Úžitková plocha podlažia je 1674,04 m². Celkom je na 3.n.p. navrhovaných 22 bytov s celkovou podlahovou plochou 1372,95 m² a plochou balkónov a loggií 362,40 m². Komunikácie v podlaží tvoria 298,65 m² a technické priestory 2,44 m². Podlaha podlažia na kóte + 9,145 m je vo výške 9,145 m nad terénom.

V trakte „A“ je navrhovaných 7 bytov, z toho 6 dvojizbových a 1 trojizbový, v trakte „B“ je navrhovaných 8 bytov z toho 6 dvojizbových a 2 trojizbové a v trakte „C“ je navrhovaných 7 bytov, z toho 6 dvojizbových a 1 trojizbový.

3. Poschodie (4n.p.): s celkovou plochou 2315,25 m² je navrhované pre bytové jednotky pre trvalé bývanie. Úžitková plocha podlažia je 1619,24 m². Celkom je na 4.n.p. navrhovaných 22 bytov s celkovou podlahovou plochou 1329,30 m² a plochou balkónov a loggií 402,15 m². Komunikácie v podlaží tvoria 287,50 m² a technické priestory 2,44 m². Podlaha podlažia na kóte + 12,245 m je vo výške 12,245 m nad terénom.

V trakte „A“ je navrhovaných 7 bytov, z toho 5 bytov dvojizbových, 1 byt jednoizbový a 1 byt trojizbový v trakte „B“ je navrhovaných 8 bytov z toho 6 dvojizbových a 2 trojizbové a v trakte „C“ je navrhovaných 7 bytov, z toho 6 bytov dvojizbových a 1 byt trojizbový.

4. Poschodie (5n.p.): s celkovou plochou 2280,30 m² je navrhované pre bytové jednotky pre trvalé bývanie. Úžitková plocha podlažia je 1593,95 m². Celkom je na 5.n.p. navrhovaných 20 bytov s celkovou podlahovou plochou 1315,90 m² a plochou balkónov a loggií 407,75 m². Komunikácie v podlaží tvoria 275,60 m² a technické priestory 2,44 m². Podlaha podlažia na kóte + 15,345 m je vo výške 15,345 m nad terénom.

V trakte „A“ je navrhovaných 6 bytov, z toho 5 bytov dvojizbových a 1 byt štvorizbový, v trakte „B“ je navrhovaných 8 bytov z toho 6 dvojizbových a 2 trojizbové a v trakte „C“ je navrhovaných 6 bytov, z toho 5 bytov dvojizbových a 1 byt štvorizbový.

5. Poschodie (6n.p.): s celkovou plochou 2206,55 m² je navrhované pre bytové jednotky pre trvalé bývanie. Úžitková plocha podlažia je 1557,00 m².

Celkom je na 6.n.p. navrhovaných 20 bytov s celkovou podlahovou plochou 1286,15 m² a plochou balkónov a loggií 384,80 m². Komunikácie v podlaží tvoria 268,40 m² a technické priestory 2,44 m².

Podlaha podlažia na kóte + 18,445 m je vo výške 18,445 m nad terénom.

V trakte „A“ je navrhovaných 6 bytov, z toho 4 byty dvojizbové, 1 byt päťizbový mezonetový a 1 byt trojizbový, v trakte „B“ je navrhovaných 8 bytov z toho 6 dvojizbových a 2 trojizbové a v trakte „C“ je navrhovaných 6 bytov, z toho 5 bytov dvojizbových a 1 byt päťizbový mezonetový.

Strešná nadstavba: s celkovou plochou 958,60 m² (43,44% z plochy predchádzajúceho podlažia) je navrhovaná pre bytové jednotky pre trvalé bývanie. Úžitková plocha nadstavby je 796,80 m². Celkom je v strešnej nadstavbe navrhovaných 5

bytov s celkovou podlahovou plochou 673,60 m² a plochou terás 460,60 m². Komunikácie v podlaží tvoria 123,20 m².

Úroveň strechy na kóte + 21,545 m je vo výške 21,545 m nad terénom.

V trakte „A“ sú navrhované 2 byty štvorizbové, v trakte „B“ je navrhovaný 1 byt štvorizbový, v trakte „C“ sú navrhované 2 byty štvorizbové.

V trakte „A“ a „C“ je súčasťou strešnej nadstavby druhé podlažie mezonetových bytov zo 6. nadzemného podlažia. Podlahová plocha bytov je započítaná v ich výkaze na 6. N.P. Zastavaná plocha je započítaná v celkovej ploche strešnej nadstavby (pre posúdenie celkovej plochy strešnej nadstavby k ploche predchádzajúceho podlažia).

2.9. Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite

V súčasnosti je riešené územie využívané rôznymi nájomníkmi. Navrhovateľ predkladaného zámeru vybral nižšie popisovanú lokalitu, ktorá spĺňa predovšetkým urbanistické, ale aj environmentálne predpoklady pre vytvorenie harmonicky pôsobiaceho prostredia pre bývanie ľudí a podnikanie a to s minimálnymi, negatívnymi vplyvmi na životné prostredie, pričom sa skôr predpokladá s pozitívnymi vplyvmi, predovšetkým na stabilitu a diverzitu územia v porovnaní s jeho súčasným stavom.

K výstavbe predmetnej stavby sa pristupuje v záujme zvýšenia životnej úrovne obyvateľstva – skvalitnenia a poskytovania služieb. V tomto ohľade je posudzovaná stavba nesporným pozitívom z hľadiska vplyvu na obyvateľstvo. Navrhovaný zámer umožní plnohodnotnejšie a ekonomicky efektívnejšie využitie pozemkov, v porovnaní so súčasným stavom. Naplní rozvojové záujmy mesta, zabezpečí prílev nového obyvateľstva a vytvorí kompaktný, urbanisticky na vysokej úrovni stvárnený celok.

Lokalita je vybavená inžinierskou infraštruktúrou a sú na nej situované distribučné siete energií, prístupové komunikácie, ale aj nadväznosť obchodno-relaxačnej zóny tvorenej jednak nákupno-zábavným zariadením „MAX“ a ďalšími obchodnými zariadeniami v zóne, ako aj športovou lokalitou atletického štadióna a oddychovo relaxačnou lokalitou „Brezový háj“ s blízkosťou rieky Nitra a tiež existencia rozostavaných bytových domov na susedných pozemkoch.

Navrhovaná činnosť nebude mať významné negatívne vplyvy na jednotlivé zložky životného prostredia a obyvateľov a ich zdravie a jej činnosťou nebude dochádzať k nadlimitnému znečisťovaniu jednotlivých zložiek životného prostredia. Navrhovaná činnosť má byť napojená na existujúcu technickú a dopravnú infraštruktúru, ktoré sú dimenzované aj pre potreby navrhovanej činnosti. Navrhovaná činnosť nezasahuje do navrhovaných a vyhlásených území európskeho významu a chránených vtáčích území, pričom je umiestnená v území s I. stupňom územnej ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, kde sa nenachádzajú žiadne maloplošné a veľkoplošné chránené územia a chránené stromy, mokrade, biotopy európskeho a národného významu, pričom tu nie je evidovaný trvalý výskyt chránených druhov rastlín a živočíchov, resp. druhov národného a európskeho významu, ako ani výskyt prvkov ÚSES na národnej, regionálnej a lokálnej úrovni.

2.10. Celkové náklady

Predpokladaná investícia bude podrobne vyčíslená v rozpočte s výkazom výmer, ktorý bude spracovaný v stupni projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie.

2.11. Dotknutá obec

Mesto Nitra

2.12. Dotknutý samosprávny kraj

Nitriansky samosprávny kraj

2.13. Dotknuté orgány

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre
Okresný úrad Nitra, odbor starostlivosti o ŽP (OSZP3)
Okresný úrad Nitra, odbor starostlivosti o ŽP (OSZP2)
Okresný úrad Nitra, odbor krízového riadenia
Okresný úrad Nitra, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Nitre
Krajský pamiatkový úrad v Nitre

2.14. Povoľujúci orgán

Mesto Nitra
Okresný úrad Nitra, odbor starostlivosti o ŽP

2.15. Rezortný orgán

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR

2.16. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

Stavba bude realizovaná na základe územného rozhodnutia a stavebného povolenia podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov.

2.17. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcej štátne hranice

Navrhovaná činnosť svojimi vplyvmi nepresiahne štátne hranice.

III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

Vymedzenie dotknutého územia

Navrhovaná činnosť je umiestnená na území Nitrianskeho kraja, v okrese Nitra, v meste Nitra, v k. ú. Chrenová. Navrhovanou činnosťou sú dotknuté nasledovné pozemky: na parcelách č. 1453/1, 1453/3, 1453/4, 1453/5, 1453/6 (intravilán).

Širším dotknutým územím predkladaného zámeru je predovšetkým sídelný útvar mesta Nitra, ktoré môžu znášať prípadné vplyvy realizácie zámeru.

Ako záujmové územie pre charakteristiku jednotlivých zložiek životného prostredia slúži územie mesta Nitra, v prípade niektorých nižšie definovaných charakteristík to môže byť vyššia geomorfologická jednotka, okres, prípadne kraj.

3.1. Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území

3.1.1. Reliéf a horninové prostredie

Celé záujmové územie, tak ako bolo vyššie definované, je súčasťou Alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy panónskej panvy a provincie západopanónskej panvy. Podľa geomorfologického členenia Slovenska patrí priamo dotknuté územie do geomorfologického celku Podunajská nížina, konkrétne jej celku Podunajská pahorkatina, podcelku Nitrianska pahorkatina a časti Nitrianske vršky.

V širšom ponímaní je záujmové územie vymedzené sídelným útvarom Nitra, rozprestierajúcim sa juhozápadne od masívu Zobora (587 m n. m.). Územie charakterizuje reliéf rovín a nív. Podľa typologického členenia ide o erózne – denudačný reliéf.

Základným typom morfoštruktúry záujmového územia je negatívna morfoštruktúra Panónskej panvy, pričom definované záujmové územie vymedzujú mierne diferencovanými morfoštruktúrami bez agradácie.

Základným typom erózne-denudačného reliéfu záujmového územia je reliéf nížinných pahorkatín (viazaných na Zálužiansku pahorkatinu). Južne od záujmového územia je to reliéf zvlnených rovín, viazaný na Nitriansku tabuľu. Výrazné tvary reliéfu v záujmovom území sú úvalinové doliny a úvaliny nížinných pahorkatín, viazané na vodné toky. Pre územie južne od záujmového územia sú typické sprašové tabule. Nadmorská výška záujmového územia je v rozsahu 165 - 180 m n. m. Územie je pahorkatinné, s miernou až strednou horizontálnou a vertikálnou členitosťou, so sklonitosťou do 2,5°, prevažne v JZ smere. Z hľadiska tektonickej stavby záujmového územia sú podstatné dva z hlavných zlomov prebiehajúcich severne (približne v smere SV – JZ) a južne (približne v smere SV – JZ) od širšie dotknutého územia, začleňujúce územie k neogénnym sedimentárnym panvám slovenskej časti západných Karpát.

Na geologickej stavbe záujmového územia sa podieľajú útvary neogénu a kvartéru. Z hľadiska vlastného vzájomného vplyvu navrhovaných činností a geologických útvarov navzájom, je najdôležitejšia (a najvýraznejšia) treťohorná a štvrťohorná stavba. Útvary, ktoré sa na danom území vytvorili v týchto geologických obdobiach sú z hľadiska ovplyvňovania stavbou najzraniteľnejšie a pre definovanie geologickej stavby pre daný účel tohto zámeru najdôležitejšie.

Neogén je v záujmovom území zastúpený sedimentmi dáku a romanu, predstavujú ho predovšetkým sivé a pestré íly, prachy, piesky, štrky, slojky lignitu, sladkovodné vápence a polohy tufitov.

Kvartérny pokryv širšieho záujmového územia, ako najmladší pokryv zeme, pretrvávajúci do dnes, budujú eolické sedimenty a to prevažne spraše a piesčité spraše, vápnité sprašovité a nevápnité sprašové hliny a v menšom meradle, ostrovčekovito geneticky nerozlíšené sedimenty.

Z hľadiska inžinierskogeologickej rajonizácie sa záujmové územie nachádza v regióne tektonických depresí, subregióne s neogénnym podkladom a v rámci tohto subregiónu sa nachádza v rajóne sprašových sedimentov.

V záujmovom území sa nenachádzajú žiadne ťažené ani výhladové ložiská nerastných a stavebných surovín.

3.1.2. Klíma

Dotknutá lokalita patrí podľa (Atlas krajiny SR, 2002) do teplej klimatickej oblasti (T), okrsku T2 - teplý suchý s miernou zimou, kde sa priemerné teploty v januári pohybujú nad -3°C . Priemerná ročná hodnota relatívnej vlhkosti vzduchu tu dosahuje 74 %, pričom najväčšia vlhkosť je zaznamenaná v decembri (85 %) a najmenšia v apríli (65 %). Najväčší priemerný počet jasných dní s denným priemerom oblačnosti 0,0 - 1,9 desiatín) má mesiac august a najmenší november. Priemerný ročný počet jasných dní dosahuje hodnotu 50,1 a priemerný ročný počet zamračených dní (s denným priemerom oblačnosti 8,1 - 10 desiatín) 116,8.

Pre dotknutú lokalitu boli použité meteorologické údaje z meteorologickej stanice Nitra - Veľké Janíkovce, ktorá sa nachádza v juhovýchodnej časti mesta v oblasti letiska a leží v nadmorskej výške 135 m.

Podľa meteorologickej stanice Nitra, Veľké Janíkovce za obdobie 2011 – 2015 ročný priemer teplôt dosiahol hodnotu $11,3^{\circ}\text{C}$. Najchladnejším mesiacom v priemere bol mesiac január s priemernou mesačnou teplotou $0,8^{\circ}\text{C}$, najteplejším mesiacom bol júl s priemernou mesačnou teplotou $22,2^{\circ}\text{C}$. Za päťročný časový rad (2011 – 2015) najnižšia priemerná mesačná teplota dosiahla $-2,8^{\circ}\text{C}$ a v lete maximálna priemerná mesačná teplota dosiahla $23,9^{\circ}\text{C}$. V poslednom uvádzanom roku 2015 dosiahla priemerná ročná teplota na stanici Nitra, Veľké Janíkovce hodnotu $11,7^{\circ}\text{C}$. Minimálna priemerná mesačná teplota bola v mesiacoch január a február $1,7^{\circ}\text{C}$ a maximálna priemerná mesačná teplota bola v mesiaci august $23,9^{\circ}\text{C}$.

Pre bližšiu charakteristiku klimatických pomerov boli použité údaje z Atlasu krajiny SR 2002 a Ročeniek poveternostných pozorovaní meteorologických staníc na území SR v roku 2011 – 2015.

Priemerné mesačné hodnoty teploty, Nitra-Veľké Janíkovce

rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	priemerná ročná teplota ($^{\circ}\text{C}$)
2011	-0,9	-0,7	5,9	12,6	15,8	19,5	19,6	21,3	18,1	10	3	2,2	10,5
2012	1,3	-2,8	7,2	11,8	17,2	20,6	22,8	22,2	17,4	10,7	7,6	-1	11,3
2013	-0,8	1,6	3,2	12	15,9	19,5	22,9	22,2	14,6	11,7	6,8	2,3	11,0
2014	2,8	4,6	8,8	12,3	15,6	19,5	22,1	19,2	16,8	12,1	8,2	3,1	12,1
2015	1,7	1,7	6	10,5	15,7	20	23,8	23,9	17,4	10,4	6	2,8	11,7

Zdroj: ročenky klimatologických pozorovaní meteorologických staníc na území SR v roku 2011 - 2015, SHMÚ, Bratislava

Záujmové územie patrí do teplej klimatickej oblasti a okrsku mierne suchého. Podľa údajov zo stanice Nitra, Veľké Janíkovce priemerný úhrn zrážok za uvádzaných päť rokov (2011 – 2015) dosiahol 531 mm. Maximálna priemerná ročná hodnota bola 682,1 mm a minimálna 420,4 mm. Prevládajúce množstvo zrážok spadlo v území v teplom polroku (IV-IX) 313,8 mm, v zimnom polroku (X-III) to bolo 217,2 mm. V roku 2015 bol najbohatší na zrážky mesiac máj s úhrnom 82,8 mm, najmenej zrážok pripadlo na mesiac december 9,4 mm. Priemerný ročný úhrn v roku 2015 bol 491,1 mm, pričom dní s úhrnom zrážok vyšším alebo rovným ako 5 mm bolo 26 a s úhrnom zrážok vyšším alebo rovným ako 10 mm bolo 15 dní.

Mesačné úhrny zrážok v rokoch 2011 – 2015, Nitra-Veľké Janíkovce

rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	priemerný ročný úhrn zrážok (mm)
2011	23,1	5,9	28,5	16	59,3	99,6	73,9	36,7	10,9	32	0,1	34,4	35,0
2012	49,2	17,8	0,9	35,3	17,5	54,4	100,6	10	28,2	72,3	22,9	41	37,5
2013	66,1	74,4	97	17,8	73,3	42	0,8	62,2	67,4	27,8	73,4	9	50,9
2014	35,9	32,2	17,6	37,4	55	52	113,5	111,3	121,9	35	23,6	46,7	56,8
2015	58,2	19	40,8	25,4	14,6	14,6	67,6	67,6	63,2	62,9	28,7	9,4	39,3

Zdroj: ročenky klimatologických pozorovaní meteorologických staníc na území SR v roku 2011 - 2015, SHMÚ, Bratislava

Snehová pokrývka leží v Nitre v priemere 30 – 40 dní do roka, jej priemerná výška je cca 15 cm. Oblačnosť je v Nitre priemerne 58% - najmenšia je koncom leta, najvyššia koncom jesene a v zime. Slnko svieti priemerne 1800 – 1900 hodín za rok, čo predstavuje 40 – 45% maximálne možného času. Snehová pokrývka v roku 2015 viac alebo rovná 1mm sa vyskytla 8 dní v roku a viac alebo rovných 10 mm snehovej pokrývky nebolo ani v jednom dni.

3.1.3. Voda

Povrchové vody

Povrchové vody reprezentujú vodné toky a vodné plochy. Záujmové územie patrí do hlavného povodia rieky Nitra, ktorú je možné v podmienkach Slovenska zaradiť medzi stredne veľké vodné toky. Typ režimu odtoku je dažďovo – snehový, s maximálnymi prietokmi v mesiaci marec a minimálnymi v mesiaci september.

V záujmovom území sa nenachádza vodomerný profil monitorovacej siete povrchových vôd a preto uvádzame hydrologické parametre toku Nitry, ako hlavného toku tvoreného povodie územia, namerané na najbližšej vodomernej stanici.

Rieka Nitra pramení na svahoch Malej Fatry vo výške 800 m n. m. z mezozoických vápencov. Priemerný ročný prietok vody v rieke nad haťou v Dolných Krškanoch je $17,6 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$, v ústí do Váhu $24,1 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ a špecifický odtok z územia je $6,12 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1} \cdot \text{km}^2$. Hladina v rieke nad haťou sa udržiava na kóte 136 m n. m. Do Starej Nitry sa púšťa iba sanitárny prietok na udržanie biologického života o hodnote $0,6 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$. Hlavnú časť prietokov odvádza vlastná Nitra. Pod Novými Zámkami sa do rieky Nitry vlieva jej najväčší ľavostranný prítok Žitava. Najvodnatejší mesiac v roku je všeobecne marec a najsuchší september. V jarných mesiacoch odtečie cca 40 % ročného odtoku. Celkovo na rieke Nitre prevládajú veľké vody v jarných mesiacoch pri topení snehov. Desaťročná voda je $285 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ a storočná $385 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$.

V blízkosti predmetnej lokality sa na toku Nitra hydrologické parametre nesledujú. Ďalej sú uvedené hydrologické parametre hlavného toku Nitra na profiloch Nitrianska Streda (rkm 91,10) a Nové Zámky (rkm 12,30). Na toku Nitra, profil Nitrianska Streda (rkm 91,10, plocha povodia 2093,71 km²), dosiahol v roku 2014 priemerný ročný prietok hodnotu 11,933 m³.s⁻¹. Minimálny priemerný mesačný prietok s hodnotou 6,621 m³.s⁻¹ bol pritom zaznamenaný v mesiaci jún a maximálny priemerný mesačný prietok 16,519 m³.s⁻¹ v mesiaci február. Maximálny kulminačný prietok dosiahol v mesiaci september 69,750 m³.s⁻¹ a minimálny denný priemerný prietok v mesiaci jún 4,757 m³.s⁻¹. Za obdobie 1931 - 2013 najvyšší kulminačný prietok dosiahol na tomto profile 328,0 m³.s⁻¹ a najmenší priemerný denný prietok bol 2,0 m³.s⁻¹.

Zoznam vodomerných staníc riešeného územia

Tok	Stanica	Hydrologické číslo	Riečny km	Plocha povodia	Nadmorská výška (m n. m.)
Nitra	Nitrianska Streda	1-4-21-12-017-01	91,10	2 093,71	158,27
Nitra	Nové Zámky	1-4-21-14-003-01	12,30	4 063,66	108,67

Priemerné mesačné a extrémne prietoky (m³.s⁻¹)

Stanica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Tok: Nitra Stanica: Nitrianska Streda riečny kilometer: 91,10													
Q _m	12,59	16,51	13,06	9,461	13,4	6,62	7,87	12,28	15,96	11,38	10,16	14,13	11,93
Q _{max 2014}	69,75					Q _{min 2010}			4,757				
Q _{max 1931 - 2013}	328					Q _{min 1931 - 2009}			2				
Tok: Nitra Stanica: Nové Zámky riečny kilometer: 12,30													
Q _m	14,86	21,85	17,53	13,02	15,18	7,78	9,15	14,08	19,58	14,7	12,9	16,71	14,74
Q _{max 2014}	81,44					Q _{min 2014}	4,95						
Q _{max 1931 - 2013}	319,6					Q _{min 1931 - 2013}	2,4						

Hydrologická ročenka – Povrchové vody, SHMÚ, 2015, Bratislava

Podzemné vody

Z hľadiska hydrogeologickej rajonizácie Slovenska patrí záujmové územie do rajónu NQ 071 – neogén Nitrianskej pahorkatiny, s určujúcim typom priepustnosti s medzizrnovou priepustnosťou. Tento rajón je charakterizovaný s relatívne nízkymi zásobami podzemných vôd, tieto sú vyčíslené v množstve 0,2 – 0,49 l.s⁻¹.km².

Režim podzemných vôd je ovplyvňovaný vodnými tokmi pretekajúcimi územím, s ktorými sú podzemné vody v hydraulickej spojitosti. Kolísanie hladiny podzemnej vody ovplyvňujú klimatické pomery a hydrologické stavy tokov.

V záujmovom území sa nevyskytujú termálne ani minerálne zdroje podzemných pôd. Nenachádzajú sa tu žiadne vodohospodársky chránené územia vyčlenené podľa zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách. Výskyt ochranných pásiem prírodných liečivých zdrojov, či prírodných zdrojov minerálnych vôd, v záujmovom území zaznamenaný nie je.

Hydrologické pomery v danej lokalite sú podmienené geologickou stavbou. Podzemná voda môže prúdiť a akumuluje sa v horninových póroch, puklinách a dutinách. Rôzne litologické celky majú rozdielne podmienky pre prúdenie podzemnej vody.

Pramene a pramenné oblasti

V záujmovom území aluviálnej nive rieky Nitra sa nenachádzajú pramene ani pramenné oblasti.

Vodohospodársky chránené územia

Predmetné územie nezasahuje do Chránenej vodohospodárskej oblasti. V širšom okolí sa nachádzajú vodné zdroje v Drážovciach, Dolných Štitároch, Párovských lúkach a Dvorčianskom lese. Ide o nedostatočné množstvo vody pre pitné účely a vodné zdroje sa využívajú väčšinou pre priemysel.

Z dôvodu zlej kvality vody v území, vodohospodárskej politiky a koncepcie orientovanej na využívanie veľkých vodných zdrojov sú obyvatelia Nitry zásobovaní pitnou vodou zo vzdialenejších zdrojov.

Režim podzemných vôd je ovplyvnený vodnými tokmi pretekajúcimi územím, s ktorými sú podzemné vody v hydraulickej spojitosti. Kolísanie hladiny podzemnej vody ovplyvňujú klimatické pomery a hydrologické stavy rieky. Generálny smer prúdenia podzemných vôd je SZ-JV.

PHO

Priamo dotknuté územie sa nenachádza v pásme hygienickej ochrany (PHO). Výskyt ochranných pásiem prírodných liečivých zdrojov, či prírodných zdrojov minerálnych vôd, v záujmovom území zaznamenaný nie je.

3.1.4. Pôda

Pôdny kryt je podmienený abiotickými prírodnými faktormi a je silno modifikovaný činnosťou človeka.

Pôdny fond širšie posudzovaného územia tvoria poľnohospodársky využívané pôdy a antropogénne pôdy.

V širšom dotknutom území sú základnými typmi pôd hnedozeme (prevažne západná časť záujmového územia), černozeme (juhozápadná časť záujmového územia), čiernice (južná časť záujmového územia), fluvizeme (južne a severozápadne od záujmového územia). Celé priamo, ako aj širšie záujmové územie – intravilán mesta Nitra, je tvorené v prevažnej miere antropozemami (plochy bez súvislej pôdnej pokrývky), vzniknutými v prevažnej miere z rôznych navážok a kultizeminami (záhradné, vinohradnícke a rigolované pôdy).

Na mieste navrhovanej činnosti v inundačnom území rieky Nitra plošne a geneticky prevládajú nivné pôdy na nekarbonátových nivných sedimentoch. Na tieto na svahoch pahorkatiny a pohoria nadväzujú hnedozeme lokálne modálne a erodované na sprašiach.

Z lesných pôd v oblasti Zoborských vrchov prevládajú kambizeme a rendziny. Na nive Nitry dominujú fluvizeme modálne a fluvizeme glejové, hlboké, ílovito-hlinité.

Vo väčšine poľnohospodársky využívaných území prebieha proces postupnej degradácie pôd, najväčšími negatívnymi procesmi sú vodná a veterná erózia, zhutňovanie pôdy, kontaminácia pôd škodlivými látkami, acidifikácia (okysľovanie) pôd vplyvom aplikácie vysokých dávok minerálnych hnojív. Za posledných 25 – 35 rokov ubudlo v pahorkatinných oblastiach na strmších svahoch priemerne 20 – 50 cm pôdy, čo je dôsledkom nesprávneho hospodárenia a výberu plodín.

K degradačným procesom dochádza i na lesných pôdach, napr. k postupnému

okysľovaniu pôd v dôsledku kyslých dažďov, k zhutňovaniu pôd vplyvom nadmerného používania ťažkej mechanizácie i k erózii najmä vplyvom odlesňovania väčších plôch.

3.1.5. Biota

Fauna

Fauna územia mesta Nitra sa formovala v rámci vodných spoločenstiev šíriacich sa vodnými cestami a terestricky viazanými na suchozemské podmienky. Úroveň poznania rozšírenia jednotlivých skupín je veľmi rozdielna. Najkomplexnejšia je spracovaná skupina stavovcov. Nízku úroveň poznania možno konštatovať najmä u niektorých bezstavovcov (napr. pôdny hmyz). Z hľadiska výskytu jednotlivých skupín možno skonštatovať, že pre dotknuté územie je charakteristická fauna vodných tokov, lužných lesov, polí, okrajov, ciest, skládok s výskytom drobných cicavcov, hmyzu, pôdnych organizmov a vtákov a ďalej sa tu vyskytuje charakteristická fauna urbanizovaného územia a mozaiky prídumových záhrad záhumienkov.

Záujmové územie je súčasťou zogeografickej oblasti, ktorú charakterizuje výskyt stepných druhov živočíchov a ich zoocenóz. Ide o panónsky úsek eurosibírskej provincie stepí s výskytom mnohých teplomilných druhov, ktoré sa rozšírili z refúgií treťohornej fauny ležiacich v oblasti Stredomoria (mediteránu). Predovšetkým ide o populácie z ponticko-mediteránneho centra (Buchar 1983). Typickými stepnými druhmi tohto územia sú napr. askalafus škvrnitokridly (*Libelloides macaronius*), chrček (*Cricetus cricetus*) a tchor svetlý (*Mustela eversmanni*). Najviac stepných faunistických prvkov však patrí medzi článkonožce, t.j. hmyz alebo ich iné skupiny.

V území nachádzame najrôznejšie typy biotopov a pre ne charakteristické spoločenstvá živočíchov - listnaté lesíky, lesostepi, lužné lesy a močariny. Ďalej je tu celá mozaika biotopov kultúrnej krajiny (polia, pasienky, záhrady, vinohrady, drobná rozptýlená zeleň a pod.), vodných biotopov (vodné toky, umelé kanály a pod.).

Charakterizovanie súčasného stavu biotopov a ich významnosť je značne komplikované vzhľadom na rôznu úroveň informácií o jednotlivých skupinách živočíchov. Charakteristika biotopov bola spracovaná podľa Kalivodovej (Kalivodová in Hrnčiarová a kol., 1999), pri diferenciácii biotopov na širšom území navrhovanej činnosti bolo rešpektované najmä hľadisko rozšírenia spoločenstiev suchozemských stavovcov, pretože reprezentujú najkomplexnejšie spracovaná skupinu živočíchov na území.

Prevažujúcu skupinu tvoria biotopy veľkoblokových polí, viníc a sádov. Pre živočíchy majú minimálny význam, v poliach sa vyskytujú bažanty (*Phasianus colchicus*), jarabice (*Perdix perdix*) a zajace (*Lepus europaeus*), najmä v období zrelosti viniča sa vo viničiach združujú škorce (*Sturnus vulgaris*), ďalej sa tu vyskytujú niektoré druhy plazov ako napr. jašterice.

Biotopy trávnatých plôch sú významné najmä ako potravný biotop. Väčšie trávnaté plochy najmä mimo sídiel slúžia ako potravný biotop pre rôzne druhy vtákov a vyskytujú sa tu niektoré skupiny hmyzu, napr. rovnokridlovce (*Orthoptera*).

V území tvoria charakteristickú zložku krajiny biotopy priemyselných a poľnohospodárskych podnikov, dopravné línie a plochy. Takéto typy biotopov charakterizuje prevaha spevnených plôch, rôznych skládok materiálu, a možnosť kontaminácie pôdy a vegetácie rôznymi chemikáliami z výroby alebo dopravy. Vegetáciu týchto plôch tvorí väčšinou zruderalizovaná trávo-bylinná vegetácia, v lepšom prípade udržiavané trávniky s výsadbami drevín. Zo živočíchov sú pre priemyselné a skladové areály charakteristické niektoré drobné hlodavce (myši, hraboše, potkany).

Poľnohospodárske podniky osídľujú niektoré synantropné druhy vtákov a drobných cicavcov viazaných na blízkosť sýpok, hospodárskych zvierat a pod. Cesty II. a III. triedy mimo sídla majú sprievodné porasty z agátov a orechov. Porasty sú zanedbané a neudržiavané, napriek tomu tvoria migračný koridor pre niektoré druhy cicavcov (ježe, drobné hlodavce) ako aj stanovišťa pre dravce a iné druhy vtákov.

Najvýznamnejší biotop je biotop lužných lesov a brehových porastov. Najmä v posledných dvoch storočiach sa plocha lužných lesov redukovala len na porasty okolo tokov a v inundačnej zóne riek. V intenzívne poľnohospodársky využívannej krajine sa kde tu zachovali remízky týchto lesov, často značne zruderizované a antropogénne pozmenené. Možno ich považovať za významné, čo sa prejavuje aj vo veľkej diverzite fauny. Bolo tu zistených 13 druhov obojživelníkov, z ktorých najväčšie zastúpenie má ropucha obyčajná (*Bufo bufo*) a hrabavka škvrnitá (*Pelobates fuscus*). Z plazov sa najčastejšie vyskytujú jašterica obyčajná (*Lacerta agilis*) a užovka obyčajná (*Natrix natrix*). Biotop je významný z hľadiska zachovania genofondu pôvodných druhov vtákov lužných lesov. Zo skupiny cicavcov sú charakteristické napr. srnec hôrny (*Capreolus capreolus*), tchor (*Putorius putorius*), ryšavka malá (*Apodemus microps*) a dulovnica (*Crocidura suaveolens*).

Biotopy riek reprezentuje rieka Nitra a Malá Nitra, ktoré sú významnými migračnými koridormi živočíchov. Predmetné úseky riek sú bohaté na fyto- a zooplanktón, ktorý tvorí zložku potravy vyšších živočíchov. Bentofaunu, ktorá pozitívne ovplyvňuje čistotu vody, zastupujú larvy pakomárov, riedkoštetinaté červy a niektoré druhy mäkkýšov. Bolo tu zistených viacero druhov rýb. Rieky a vodné plochy okolo nich sú výnime z hľadiska hniezdzenia vtákov a tieto biotopy vtáky využívajú aj v zimnom období - prilietajú sem napr. kačice (*Anas platyrhynchos*), lysky (*Fulica atra*) a potápky (*Tachybaptus ruficollis*). Rieky sú taktiež migračným koridorom rýb a niektorých bezstavovcov.

Biotopy vodných plôch sú významné predovšetkým z hľadiska výskytu rizikových a chránených druhov obojživelníkov (*Amphibia*). Sú nevyhnutné pre ich rozmnožovanie a zachovanie ich genofondu. Z hľadiska výskytu zúbkozubcov (*Anseriformes*) sú významné kačice a niektoré druhy bahniakov zastavujúcich sa tu v období jarného a jesenného ťahu.

Ojedinele sa tu nachádzajú aj zvyšky biotopov ramien a močiarov, kedysi charakteristické pre ramenný systém starých koryt riek. Tento typ biotopu je významný najmä z hľadiska reprodukcie obojživelníkov (*Amphibia*) a vodných druhov mäkkýšov (*Mollusca*). V trstových porastoch tohto typu biotopu hniezdia kačice, lysky, trsteniariky, strnádky trstové a i. Biotopy periodických mlák a močiarov nachádzajúce sa v území tvoria terénne depresie, ktoré sú dotované zvýšenou hladinou podzemnej vody, príp. sú súčasťou záplavového územia. Sú reprodukčným miestom pre obojživelníky ako napr. kunka ohnivá (*Bombina bombina*) a hrabavka škvrnitá (*Pelobates fuscus*). Súčasťou biotopu sú aj lesné porasty a remízky do ktorých môžu živočichy po rozmnožení migrovať.

Biotopy väčších parkových úprav sú významné hlavne ako potravné a hniezdne stanovišťa spevavcov (*Passeriformes*), hlavne v podmienkach blízkym pôvodným porastom. Menšie plochy parčíkov a parkových úprav sú významné najmä z hľadiska výskytu drobných spevavcov ako dôležitého faktora obmedzovania škodcov na drevinách.

Biotopy rekreačných záhrad, záhradkárskeho osád sú pre výskyt živočíchov väčšinou neatraktívne, hlavne z hľadiska zloženia plodín, veľkosti a intenzity obhospodarovania. Významnejšie sú záhrady s vysokokmennými stromami, kde hniezdia niekedy vrabce poľné (*Passer montanus*), sýkorky bielolíce (*Parus major*) a pod. Záhrady môžu byť útočiskom ropúch (*Bufo bufo*), drobných hlodavcov a ježov (*Erinaceus*

europaeus).

Biotopy aglomerovaných obcí vytvárajú vhodné podmienky pre existenciu tzv. synantropných druhov, viazaných na ľudské obydliá, ako sú napr. vrabec domový (*Passer domesticus*), lastovička (*Hirundo rustica*), belorítka (*Delichon urbica*) a iné drobné spevavce, v okolí odpadkových košov sa často vyskytujú drobné hlodavce. Vzhľadom na poľnohospodárske využívanie okolia sem dolietajú napríklad vrany, čajky a drobné spevavce.

Rôznorodosť a druhová rozmanitosť recentnej fauny bezstavovcov územia je tu prirodzená. Významné postavenie má vodná fauna. Charakteristické sú spoločenstvá dolných nížinných tokov rieky s pomaly tečúcou vodou, zabahným dnom a bohatými pobrežnými zárastmi (dňovky, pošvatky, larvy chrobákov a dvojkrídlavcov spoločne s pakomármi muškovitými, kôrovcami, ploskými červami a mäkkýšmi), ďalej sú to spoločenstvá vodných organizmov charakteristické pre naše mŕtve ramená, sieť kanálov, močiare, periodické jarné vody po záplavách v alúviách riek a pod. Rôznorodá je aj fauna mäkkýšov, významná tak zo zoogeografického, zoopaleontologického ako aj bioindikátorského hľadiska.

Z hmyzu je bohato zastúpená fauna motýľov. Pre biotopy teplých stepí, lesostepí a slanísk sú charakteristickí aj ďalší zástupcovia jednotlivých radov hmyzu - blanokrídlavcov, dvojkrídlavcov, rovnokrídlavcov, sieťokrídlavcov, chrobákov a ďalších. Sú to významné druhy zo zoogeografického hľadiska - vyskytujú sa buď na severnej hranici svojho areálu, prípadne len ostrovčekovite v časti svojho difúzneho areálu. K pozoruhodným prvkom tejto entomofauny patrí napr. modlivka zelená, fúzač veľký, cikáda viničná a mnohé ďalšie.

Významné migračné koridory živočíšstva - územie z hľadiska historických ciest šírenia živočíchov predstavuje cestu šírenia živočíchov ilýrskych a podunajských. V súčasnosti v území prechádzajú migračné biokoridory - hydrické viazané na tok Nitry.

Flóra

Mesto Nitra má zaujímavú fytogeografickú polohu, leží na hranici dvoch fytogeografických oblastí: *panónskej* (okres Podunajská nížina) a *karpatskej* (okres Tribeč). Táto poloha má výrazný vplyv i na zloženie vegetácie, stretávajú sa tu geoelementy a mikroelementy rôznej povahy. Značné zastúpenie majú prvky nelesnej xerotermej kveteny (subkontinentálne, submediteránne, ponticko-panónske, panónske, ilýrske), v Tribeči tvoria podstatnú časť druhy karpatskej lesnej kveteny, doznievajú tu niektoré atlantické a subatlantické prvky. Fytogeografická poloha, geologické zloženie i pestré geomorfologické podmienky viedli k tomu, že okolie mesta je mimoriadne druhovo bohaté, a to najmä Zoborská skupina Tribeča. Rastie tu 761 druhov vyšších rastlín, z nich 165 je zaradených do zoznamu ohrozených taxónov flóry Slovenska.

V pôvodnej, rekonštruovanej prirodzenej vegetácii je zohľadnené geomorfologické členenie. V Podunajskej nížine boli prevažujúcimi jednotkami dubovohrabové lesy panónske a dubovo - cerové lesy, na nivách vodných tokov lužné lesy nížinné. V pohorí Tribeč je zloženie pestrejšie: prevažujú dubovohrabové lesy karpatské, v nižších častiach pohoria sa vyskytujú ostrovčeky dubovo - cerových lesov a dubových kyslomilných lesov, v hrebeňovej časti bol zistený výskyt bukových lesov vápnomilných a bukových lesov kvetnatých a ostrovčeky lipovo - javorových lesov.

Lužné lesy nížinné – zväčša sú to spoločenstvá jaseňovo - brestových a dubovo - brestových lesov na alúviách väčších riek, viažu sa však na vyššie a relatívne suchšie polohy údolných nív, kde ich ovplyvňujú periodicky sa opakujúce záplavy a kolísajúca

hladina podzemnej vody. Vegetácia má bujný vzrast. Zo stromov sa uplatňujú najmä tvrdé lužné dreviny (jaseň úzkolistý, dub letný, brest hrabolitý, jaseň štíhly, javor poľný, čremcha), ale i dreviny mäkkých lužných lesov (topoľ biely, čierny, osika, jelša lepkavá, vrbý), na najsuchších miestach rastie hrab. Krovinné poschodie je zväčša dobre vyvinuté a vyznačuje sa vysokou pokryvnosťou. Bylinný podrast je bohatý. Porasty z tejto jednotky sa zachovali vo veľkom komplexe Dvorčianskeho lesa.

Dubovo - hrabové lesy karpatské pôvodne zaberali rozsiahle súvislé plochy na pahorkatinách a vrchovinách do 600 m.n.m., vo vnútrokarpatských kotlinách, rovinách a nížinách na juhu Slovenska. Z druhov sú zastúpené: hrab, lipa malolistá, dub zimný, čerešňa vtáčia. Porasty tejto jednotky sa vyskytujú v lesnom komplexe Zoborskej skupiny Tribeča.

Dubovo - hrabové lesy panónske rastú v najteplejších oblastiach Slovenska. Stromové poschodie tvoria najmä dominantný dub letný, sivastý, zimný, javory; bežné sú bresty, lipa malolistá, hrab, jasene. Krovinné i bylinné poschodie sú tiež bohaté. Do tejto jednotky možno zaradiť porasty na severozápadnom okraji Tribeča, Kynecký les a Veľký cerový háj.

Dubové xerotermofilné lesy submediteránne a skalné stepi – viažu sa na južné svahy v dubovom stupni, zaberajú nevelké plochy. Vedúcou drevinou je dub plstnatý, vtrúsené sú: dub mnohoplodý, cer, dub zimný. Tieto lesy sa vyskytujú v Zoborskej skupine Tribeča, často v komplexe s xerotermnými trávobylinnými porastmi.

Dubovo – cerové lesy sa viažu na alkalické podložie. Vedúcim druhom je dub cer, ďalej sa vyskytuje dub žltkastý, sivozelený, niekedy dub zimný, letný, javor poľný, jaseň mannový. Krovinná vrstva je pomerne bohatá. Porasty tejto jednotky sa vyskytujú na Zobore a tiež v lokalitách Veľký cerový háj a Nadrov.

Xerotermné trávobylinné porasty sú v súčasnosti vplyvom pasenia rozšírené na väčších plochách ako bolo ich prirodzené rozšírenie, nachádzajú sa na Zobore, Kalvárii a Katruši. Medzi prirodzené porasty patria aj *spoločenstvá skál a sutín*.

Lužné lesy nížinné sú reprezentované fragmentmi porastov na nive Nitry – Dvorčianskym lesom. Sú to fragmenty tzv. *Ulmenion* so značne pozmeneným drevinovým zložením. Typologicky patrí do skupiny lesných typov brestových jasenín (*Ulmi fraxineta carpini a populi*). Z rozsiahlych pôvodných dubových a dubovo - hrabových lesov Podunajskej pahorkatiny (*Querceto robori carpinenion betuli*, *Carici pilosae carpinenion*, *Quercetum petrae-cerris* a i.) sa nezachovalo takmer nič. V súčasnosti sú to veľmi ochudobnené a sčasti pozmenené *spoločenstvá* z hľadiska zoocenologického (ale i fytoocenologického) zloženia, a to v dôsledku pasenia a najmä vodohospodárskych zásahov do toku rieky Nitry v nedávnej minulosti. Druhovú zloženie živočíšnych *spoločenstiev* preukazuje známky postupujúcej devastácie a zostepňovanie týchto lužných polôh.

Nakoľko je to plocha veľmi rozčlenená enklávami polí a trávnych porastov, na štruktúre *spoločenstva* fauny je možné pozorovať výrazný okrajový efekt. Hojný výskyt ekotonálnych a synantropných druhov pozitívne ovplyvňuje druhovú rozmanitosť, čo v konečnom dôsledku zvyšuje význam tohto územia ako dôležitého prvku územného systému ekologickej stability.

V synúzii drobných cicavcov je badať pomerne nízky podiel hmyzožravcov. Citeľný je úbytok vlhkomilných a vodných druhov entomofauny a malakofauny lužných

lesov. Degradácia uvedeného spoločenstva je prezentovaná aj prítomnosťou „stepných“ prvkov (bieložúbka bieloobruchá, hraboš poľný, ryšavka myšovitá). Z hľadiska avifauny je toto územie topicky a troficky nenahraditeľné pre mnohé druhy hniezdičov. Dvorčiansky les má funkciu dočasného útočiska a enklávy mnohých druhov poľovnej zveri.

Dubohrabiny sú reprezentované lesnými porastmi na severozápadných a juhovýchodných svahoch Zobora.

Lesné biotopy druhotné a antropogénne sú reprezentované agátovými lesíkmi a poľnými hôrkami, ktoré sú typické nielen pre tento región, ale pre poľnú krajinu celej Podunajskej nížiny. Vznikli spravidla zámernou výsadbou na eróziu postihnutých svahoch, postupnou premenou kontinuálnych lesných spoločenstiev a náletom. Vyskytujú sa tu dva typy agátin: as. *Chelidonio-Robinetum* a *Balloto nigrae-Robinetum*, ktoré sa líšia zložením podrastu a pôdnymi dispozíciami. V agátinách sa udržiava relatívne široká rozmanitosť fauny. K dominantným druhom tu patria aj chránené druhy hmyzožravcov (piskor malý a piskor obyčajný).

Nelesná vegetácia (stepná a lesostepná) sa zachovala v oblasti Zobora, najcennejšie plochy sú predmetom záujmu ochrany prírody ako chránené územia (NPR Zoborská lesostep, PR Lupka, PR Žibrica). Nie sú v kontakte s priamo dotknutým areálom.

Úhory a medze v otvorenej krajine majú mezofilný charakter, tvoria ich spoločenstvá krovín trnkových, hlohových a kustovnicových (*Ligustro-Prunetum*, *Roso-Ulmetum sub.*, *Crateago-Prunetum*, *Lycietum halimifolii*) a i. Kriáčiny možno považovať za dôležitý stabilizačný prvok v odlesnenej krajine. Živočíchy (drobné hlodavce, hmyzožravce, poľná zver, vtáky, ale i mnohé bezstavovce) v nich nachádzajú vhodné topické a trofické podmienky.

Poľnohospodárske kultúry ako biotopy sú značne rozdielne. Veľkoblokové polia podliehajú častým a zásadným zásahom, sú druhovo chudobnejšie. Záhrady, vinohrady a ovocné sady miestami tvoria prechod medzi urbanizovanými plochami, agrocenózami alebo prírodnou krajinou, tu je možné pozorovať okrajový, ekotonálny efekt.

Druhová ochrana

V priamo dotknutom území sa nenachádza žiadne chránené územie ochrany prírody a krajiny, ktorému by bola zabezpečovaná územná ochrana v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny vyšším stupňom ochrany ako 1. stupňom. Platí tu teda všeobecná ochrana.

Žiadne z chránených území nezasahuje do priamo dotknutého územia ani do jeho bezprostrednej blízkosti. Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti sa nepredpokladá žiaden priamy ani nepriamy vplyv na záujmové územia ochrany prírody.

Hodnotené územie nie je zaradené do zoznamu Ramsarského dohovoru o mokradiach a tiež do Národného zoznamu navrhovaných chránených vtáčích území. Na dotknutom území sa nevyskytujú biotopy národného a európskeho významu.

3.2. Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria

3.2.1. Štruktúra a scenéria krajiny

Priamo dotknuté územie určené na realizáciu zámeru sa nachádza v intraviláne mesta Nitra v kat. území Chrenová.

Krajinná štruktúra širšieho záujmového územia je hodnotená ako intenzívne využívaná krajina s ťažiskami obytných priestorov, infraštruktúry a výraznými komunikačnými koridormi. Prírodné prvky sa v tomto type krajiny zachovali len minimálne.

Súčasná krajinná štruktúra je výsledkom dlhodobého pôsobenia civilizačného tlaku na krajinu, ktorého intenzita ovplyvnila mieru stability a kvality krajinného systému. Vznikla modifikáciou prírodnej štruktúry krajiny vplyvom človeka a vyjadruje súčasné využitie ako priestorovú štruktúru jednotlivých prvkov, ktoré vznikli interakciou prírodných sociálno-ekonomických faktorov.

Štruktúra krajiny je tvorená krajinou mestského typu, ktorá vznikla vplyvom antropogénnych aktivít človeka a prírodných podmienok územia. V širšom sledovanom území prevláda nížinný typ poľnohospodárskej krajiny s výlučným zastúpením ornej pôdy - orný podtyp vyplňa veľkú časť riešeného územia. Samotné krajské mesto Nitra je typickým sídlom s komplexne vybudovanou infraštruktúrou, priemyslom, základnými a doplnkovými službami občianskej vybavenosti.

V rámci širšie hodnoteného územia možno vyčleniť nasledovné základné prvky krajinnej štruktúry:

- lesné porasty
- brehové porasty
- rozptýlená zeleň v krajine
- líniová vegetácia pozdĺž komunikácií
- trvalé trávne porasty
- vodné toky a plochy
- orná pôda
- trvalé kultúry
- zastavané plochy (obytné areály, areály občianskej vybavenosti, administratívne objekty, športovo-rekreačné areály, priemyselné areály, poľnohospodárske areály)
- sídelná vegetácia
- ostatné plochy (ťažobné areály, skládky odpadov)
- líniové dopravné prvky (cestné komunikácie, železnica)
- líniové prvky (elektrické vedenia, produktovody, plynovody, vodovody a káblové vedenia)

V scenérii krajiny a v jej vizuálnom vnímaní je limitom reliéf, ktorý určuje mieru výhľadových a videných priestorov.

Reliéf záujmového územia, je v prevažnej miere rovinatý, s malou horizontálnou a vertikálnou členitosťou. Západne od priamo dotknutého územia, územie naberať charakter pahorkatinnej krajiny, s rôznou vertikálnou a horizontálnou členitosťou, s väčším počtom prvkov súčasnej krajinnej štruktúry.

Limitom dohľadnosti sú vertikálne prvky súčasnej krajinnej štruktúry: porasty drevín, sprievodná zeleň ciest, bytové a rodinné domy.

Za pozitívne nosné prvky scenérie krajiny v širšieho dotknutého územia možno považovať vrch Zobor, vršky Kalvária, Šibeničný vrch, Hradný vrch a všetky typy lesov, remízok, vetrolamov a brehových porastov, vodné toky a pod. Negatívnymi prvkami scenérie sú ľudské sídla tvorené súvislou plochou zastavaných území, priemyselné a poľnohospodárske areály, technické prvky a iné negatívne javy a prvky, ktoré negatívne ovplyvňujú celkovú scenériu krajiny.

3.2.2. Územný systém ekologickej stability

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) predstavuje takú celopriestorovú štruktúru navzájom prepojených geoekeosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá vytvára predpoklady pre zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života v území a vytvára predpoklady pre trvalo udržateľný rozvoj krajiny. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu. Významnou súčasťou vytvorenia celoplošného ÚSES je aj systém opatrení na ekologicky optimálnu organizáciu a využitie krajiny. V rámci ochrany prírody a starostlivosti o životné prostredie sa považuje za východiskový dokument pre stratégiu ochrany ekologickej stability, biodiverzity a genofondu Slovenskej republiky. ÚSES predstavujú jeden zo záväzných ekologických podkladov územnoplánovacej dokumentácie.

Biocentrum tvorí ekosystém alebo skupina ekosystémov, ktorá vytvára trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev.

Biokoridor je priestorovo prepojený súbor ekosystémov, ktorý spája biocentrá a umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev, na ktorý priestorovo nadväzujú interakčné prvky.

V tejto časti zámeru sú charakterizované prvky územného systému ekologickej stability nadregionálneho, regionálneho a miestneho významu, nachádzajúce sa v širšom posudzovanom území.

Územie Nitrianskeho kraja má mimoriadne dôležitú polohu z hľadiska fungovania ÚSES. Je to styčné územie biogeografických provincií *Carpaticum Occidentale*, *Eucarpaticum* a *Pannonicum*. V tomto území vybiehajú na juh južné výbežky karpatských pohorí Považský Inovec, Tríbeč, Pohronský Inovec, Štiavnické vrchy, Krupinská vrchovina, zároveň na tomto území sú najsevernejšie výbežky Podunajskej nížiny pozdĺž Váhu, Nitry, Hrona a Ipľa.

Nitriansky kraj má významné nadregionálne a regionálne biocentrá horského, pahorkatinného aj nížinného typu. Tieto sú usporiadané v pásmach podľa prírodných zákonitostí v zásade v smere sever - juh, t.j. v smere hlavných hrebeňov pohorí a v smere dolín hlavných riek, v najjužnejšej časti kraja pozdĺž Dunaja v smere západ - východ. Po prepojení týchto biocentier biokoridormi by tento systém mal tvoriť biokoridor provincionálneho významu medzi biogeografickými provinciami *Pannonicum* a *Carpaticum* (oblasti *Praecarpaticum*, *Eupannonicum* a *Matricum*).

V predkladanom zámere budeme uvádzať len tie prvky ÚSESu, ktoré sú viazané priamo na definované záujmové územie (územie mesta Nitra, i keď vzájomné súvislosti medzi nimi možno definovať aj pre územie okresu Nitra). Podľa dokumentácie ochrany prírody – ÚSESu (spracovaného na regionálnej úrovni – RÚSES okresu Nitra) sa priamo v dotknutom území nenachádza žiaden jeho prvok. V jeho bezprostrednej blízkosti, resp. v širšom záujmovom a záujmovom území sa nachádzajú v zmysle schválených koncepcných materiálov (ÚSES okresu Nitra, ÚP VÚC Nitrianskeho kraja, ÚP mesta Nitra), alebo ním čiastočne prechádzajú nasledovné prvky:

biocentrá

- *Zoborské vrchy* - biocentrum nadregionálneho významu
- *Lupka* - biocentrum regionálneho významu
- *Kalvária* - biocentrum regionálneho významu
- *Katruša* - biocentrum regionálneho významu
- *Dvorčiansky les* - biocentrum regionálneho významu
- *Veľký Bahorec* - biocentrum miestneho významu

- *Drážovský kopec* - biocentrum miestneho významu
- *Hradný vrch* - biocentrum miestneho významu
- *Les pri Hrnčiarovskom kanáli* - biocentrum miestneho významu
- *Šibeničný vrch (Borina)* - biocentrum miestneho významu

biokoridory

- *rieka Nitra* - biokoridor nadregionálneho významu
- *okraj lesného masívu Zoborských vrchov* - biokoridor regionálneho významu
- *Cabajský potok* – biokoridor miestneho významu
- *Dobrotka (Drážovský potok)* – biokoridor regionálneho významu
- *Hrnčiarovský kanál* – biokoridor miestneho významu
- *Janíkovský kanál* – biokoridor miestneho významu
- *Jelšina* – biokoridor miestneho významu
- *Kajsiarsky kanál* – biokoridor miestneho významu
- *Kanál od Horných lúk* – biokoridor miestneho významu
- *Klokočová* – biokoridor regionálneho významu
- *Kynecký potok* – biokoridor miestneho významu
- *Nadrov - Dvorčiansky les* – biokoridor regionálneho významu
- *Selenecký kanál (Selenec)* – biokoridor miestneho významu
- *Stará Nitra* – biokoridor regionálneho významu
- *Šúdol* – biokoridor miestneho významu

K návrhovým prvkom ÚSESu, v zmysle schválených koncepčných materiálov patria:

- *Bučková - Nadrov* - navrhovaný biokoridor na hranici katastra v poľnohospodársky intenzívne využívannej krajine
- *Kľčoviská – Nadrov* - navrhovaný biokoridor, spájajúci biocentrum miestneho významu s extenzívnym, mozaikovito využívaným územím v lokalite Kľčoviská
- *Nadrov - Dvorčiansky les* - navrhovaný biokoridor na hranici katastra, spájajúci dve biocentrá v poľnohospodársky intenzívne využívannej krajine. Lokalizácia na existujúcich hraniciach v krajine
- *Veľký cerový háj - Párovský les* - biokoridor, sčasti existujúci, vedúci okrajom súvislého lesného porastu Párovský háj

Prírodné dominanty

Prírodné dominanty predstavujú podobne ako urbanistické dominanty základný skladobný prvok siluety mesta, predstavujú však skôr statický - nemenný prvok. Podobne je možné kategorizovať prírodné dominanty z hľadiska ich pôsobenia v rámci katastrálneho územia mesta na celomestské, mestské a miestne dominanty.

V zastavanom území bolo v rámci MÚSES hodnotených celkom 966 plôch zelene. Z toho 200 plôch bolo vyhodnotených ako plochy významné a veľmi významné z hľadiska tvorby systému sídelnej zelene v zastavanom území. Tieto plochy majú rozličný index zastavanosti (10-50%). Plochy s nižším podielom zastavanosti sú situované skôr na perifériu mesta, alebo ide o prírodné dominanty v meste (napr. Kalvária, Šibeničný vrch, kostol sv. Urbana). Plochy, ktoré sú zastavané nad 50% alebo majú minimálny podiel vysokej zelene sú z hľadiska systému zelene menej významné. Príkladom rôznej zastavanosti plôch sú napr. plochy mestského parku (zastavanosť do 10%) a plochy hlavne v CMZ (napr. okolie divadla Andreja Bagara), kde je zastavanosť (hlavne spevnené plochy) až 60%. V priemere má mesto Nitra dostatok plôch zelene na

1 obyvateľa (cca 140 m²/obyvateľa).

Územnoplánovacia dokumentácia v ZaD k ÚPD ukladá rešpektovať a podporovať:

priestorovo funkčné celky prírodného typu

- a) regionálneho charakteru (PF Celok Zoborské vrchy I. až III.)
- b) miestneho charakteru (PF Celky Bitá, Cabajský potok, Dobrotka, Dvorčany, Kynecká dolina, Lukov, Nad Cabajom, Nad Čechyncami, Nad Čermáňom, Nad Dražovcami, Nad Janíkovcami, Nad Lúkami, Párovské háje)

biocentrá

- a) nadregionálneho významu (Zoborské vrchy)
- b) regionálneho významu (Dvorčianský les, Kalvária, Lupka, Veľký cerový háj)
- c) miestneho významu (Dražovský kopec, Hradný vrch, Janíkovský bok, Katruša, Kynecký les, Les pri Hrnčiarovskom kanále, Lúky pri hydrocentrále, Mestský park, Nad Janíkovcami, Párovský les, Pod Dolnými vinohradmi, Rieka pri Mlynárčiach, Šibeničný vrch, Veľký Bahorec, Vodné zdroje pod Lupkou)

biokoridory

- a) nadregionálneho významu (rieka Nitra)
- b) regionálneho významu (okraj lesného masívu Zoborských vrchov)
- c) miestneho významu (Bučková-Nadrov, Cabajský potok, Dobrotka, Hrnčiarovský kanál, Janíkovský kanál, Jelšina, Kajsiansky kanál, Klokočová, Kynecký potok, Nadrov-Dvorčianský les, Selenecký kanál, Stará Nitra, Šúdol, Veľký cerový háj - Párovský les)

Rešpektovať:

- a) jestvujúcu Chránenú krajinnú oblasť (CHKO Ponitrie)
- b) prírodné rezervácie (NPR Zoborská lesostep, PR Lupka, PR Žibrica)
- c) chránený areál (Kynecký park)
- d) prírodnú pamiatku Nitriansky dolomitový lom - Rolfesova baňa

3.2.3. Ochrana prírody a krajiny

Práva a povinnosti právnických a fyzických osôb ako aj pôsobnosť orgánov ochrany štátnej správy a obcí upravuje zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

V priamo dotknutom území sa nenachádza žiadne chránené územie ochrany prírody a krajiny, ktorému by bola zabezpečovaná územná ochrana v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny vyšším stupňom ochrany ako 1. stupňom. Platí tu teda všeobecná ochrana. V širšom záujmovom území sa nenachádzajú územia zaradené do siete NATURA 2000. Najbližším vyhláseným je územie európskeho významu SKUEV0176 Dvorčiansky les, v ktorom platí v zmysle citovaného zákona 3. stupeň ochrany. V § 14 sú stanovené činnosti, ktoré sú v takomto území zakázané a na vykonávanie, ktorých sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody. SKUEV0176 Dvorčiansky les bolo vyhlásené výnosom MŽP SR, za účelom ochrany biotopov európskeho a národného významu, ktoré sa v danom území nachádzajú. Jedná sa o nasledovné biotopy: *Karpatské a panónske dubovo-hrabové lesy* (91G0) a *Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek* (91F0).

V širšom záujmovom území (územie mesta Nitra) sa nachádza viacero chránených území, jedno veľkoplošné chránené územie - Chránená krajinná oblasť

(CHKO) Ponitrie a štyri maloplošné chránené územia Národná prírodná rezervácia (NPR) Zoborská lesostep, Prírodná rezervácia (PR) Lupka, Prírodná pamiatka (PP) Nitriansky dolomitový lom a Chránený areál (CHA) Kynecký park. Ďalej sa v záujmovom území (aspoň čiastočne) nachádzajú územia súvislej siete chránených území NATURA 2000 a to ÚEV Zobor a CHVÚ Tribeč.

V priamo riešenom území sa nenachádzajú žiadne chránené stromy v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

3.3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrnohistorické hodnoty územia

3.3.1. Obyvateľstvo a jeho aktivity

Mesto Nitra je správnym centrom Nitrianskeho kraja, ktorý tvoria okresy Nitra, Komárno, Levice, Nové Zámky, Šaľa, Topoľčany a Zlaté Moravce. Do spádovej oblasti nitrianskeho okresu patrí 62 obcí, pričom celková rozloha tejto predstavuje 871 km², s približne 163 000 obyvateľmi.

Územie mesta Nity má rozlohu 107,79 km² a pozostáva z 12 katastrov: Dolné Krškany I, Dolné Krškany II, Dolné Štitáre, Drážovce, Horné Krškany, Chrenová, Janíkovce, Kynek, Mlynárce, Nitra I, Nitra II a Zobor.

K začiatku januára 2020 žilo v meste Nitra 78 353 obyvateľov, z toho 37 273 mužov a 41 080 žien. Je to o 206 občanov menej ako pred rokom, keď malo trvalý pobyt 78 559 obyvateľov. Klesajúci trend sa teda opakuje. K 1.1.2018 mala Nitra 79 131 obyvateľov a k 1.1.2017 to bolo 79 472 obyvateľov s trvalým pobytom v Nitre. Badáme postupný úbytok obyvateľstva v posledných rokoch a čo sa týka vekovej štruktúry obyvateľstva mesta Nitra možno ju všeobecne považovať za regresívnu. Postupne sa mení v prospech starších vekových kategórií, prehlbuje sa proces starnutia obyvateľstva. Zvyšuje sa podiel obyvateľov v poproduktívnom a produktívnom veku, na úkor detskej populácie.

Okres Nitra je možné z demografického hľadiska hodnotiť ako husto osídlený a patrí aj k okresom s najvyššou hustotou obyvateľov (188 obyv.km⁻², pričom priemer SR je 110 obyv.km⁻²). Mesto Nitra je štvrtým najväčším mestom na Slovensku s hustotou osídlenia 776 obyv.km⁻²).

Z hľadiska vzdelanosti obyvateľstva vykazuje okres Nitra a aj mesto Nitra najvyššiu vzdelanostnú úroveň v kraji, a to ako aj u stredoškolského, tak aj u vysokoškolského vzdelania. Index vzdelanosti presahuje celoslovenský priemer.

Najvýznamnejším ukazovateľom situácie na trhu práce je miera nezamestnanosti, ktorá v Nitrianskom kraji nikdy neklesla pod priemernú úroveň nezamestnanosti vyhodnocovanej v rámci celej SR. Z okresov Nitrianskeho kraja je z hľadiska evidovanej miery nezamestnanosti najpriaznivejšia situácia, s najnižším percentom evidovaných nezamestnaných v okrese Nitra.

Podľa dostupných štatistík pracuje najviac obyvateľov okresu Nitra (aj mesta Nitra ako takého) v priemysle a obchode, obdobná situácia je aj v rámci celého Nitrianskeho kraja. Tento fakt ovplyvňuje predovšetkým rozvoj priemyslu ako takého, predovšetkým budovaním priemyselných parkov a zón, obchodných centier a reťazcov. Čo sa týka zamestnanosti obyvateľstva v poľnohospodárskej sfére, táto vyplýva z daností územia Nitrianskeho kraja ako typickej poľnohospodárskej krajiny s vhodnými klimatickými, orografickými a pôdnymi podmienkami pre produkciu poľnohospodárskych, zeleninárskych a ovocinárskych plodín.

Národnostná skladba: v meste Nitra dominujú občania slovenskej národnosti,

z ostatných národností je malé zastúpenie maďarskej a českej národnosti.

Vierovyznanie obyvateľov: dominujú obyvatelia rímskokatolíckeho vierovyznania.

3.3.2. Sídla, kultúrohistorické hodnoty územia

Sídelný útvar Nitra leží v severnej časti Podunajskej nížiny, v Nitrianskom samosprávnom kraji a Nitrianskom okrese. Mesto Nitra leží na území rozprestieranom medzi masívom Zobora (587 m) a vrchmi (Kalvária 215 m, Šibeničný vrch 218 m), ktoré možno považovať za časť Tribečského pohoria oddeleného riekou Nitrou od hlavného masívu. Je to mesto s regionálnym významom. Rešpektuje morfológické, krajinárske a kultúrno-historické danosti sídla a jeho okolia.

Nitra je mestom mimoriadneho historického významu. Počiatky jej osídlenia siahajú až do praveku, ako to dokumentujú početné archeologické nálezy na území mesta. Už pred 30 000 rokmi bola husto osídleným územím. Osady prvých roľníckych obyvateľov boli na území mesta už takmer pred 6 000 rokmi.

Oblasť dnešnej Nitry bola významným strediskom Keltov (už niekoľko storočí pred našim letopočtom), neskôr Germánov a nakoniec Slovanov. Stará slovienska Nitra bola nielen ranofeudálnym mestským útvarom, ale aj dôležitým, politickým, hospodárskym a kultúrnym centrom veľkomoravských Slovienov. Bola sídlom prvých známych vládcov územia dnešného Slovenska - germánske kmene Kvádov (okolo r. 396 po Kr., sporné) a od 8. storočia do 1108 sídlo Nitrianskeho kniežatstva.

Už z 9. storočia pochádzajú vykopávky bohato vybavených pohrebísk. Archeologický prieskum doložil existencie niekoľkých románskych cirkevných stavieb. V prvej tretine 9. storočia tu sídlilo knieža Pribina, mesto bolo vtedy jedným z centier Veľkej Moravy. Nitrianska aglomerácia bola v čase Veľkej Moravy a po veľkomoravskom období väčšia ako dnešné mesto. V Nitre sa nachádza prvý známy kresťanský kostol strednej a východnej Európy, ktorý bol postavený v roku 828. Nitra bola sídlom prvej diecézy (biskupského úradu) na území Slovenska (od roku 880). Hradiská boli obohatené rozsiahlymi hlinenými valmi, často kombinovanými s kamennými múrmi a rôznymi drevenými konštrukciami. Jednotlivé hradiská mali pravdepodobne rozdielnu funkciu – organizačno-správne centrum alebo remeselnícke centrá, ale aj útočiská v čase nepokojov. Práve na jednom z nich, najpravdepodobnejšie na hradnom kopci, vládol Nitriansku už za čias Rastislava Svätopluka. V ranom stredoveku mesto zažilo svoj rozkvet počas vlády Svätopluka, ktorý bol nitrianskym kniežaťom cca. od 850 do 871 a potom vládca Veľkej Moravy do roku 894. Za vlády Svätopluka v rokoch 880-881 na Zobori postavili prvý známy kláštor na Slovensku. Počas jeho vlády sa tiež Nitra skladala z piatich opevnených osád a dvadsiatich trhovísk, čo svedčí o jej význame. Medzi 9. a 10. storočím v Nitre a okolí už stálo niekoľko kostolov: Nitriansky hrad, Párovce, Nitrianska Blatnica, Lupka, Zobor a Kostolany pod Tribečom. Za hranicami mesta sa nachádzali ďalšie veľkomoravské osady - Chrenová, Lupka, Branč, Vráble a Zlaté Moravce. Svätý Cyril a Metod, tvorcovia hlaholiky (predchodcu cyriliky) sa aktívne podieľali na rozvoji cirkvi a prvej známej diecézy na území Slovenska. Bazilika, ktorá bola objavená pod nitrianskym hradom je možno oným prvým kresťanským kostolom západných a východných Slovanov z roku 828. Po zániku Veľkej Moravy mesto Nitra a Nitriansky hrad boli postupne predmetom dobývania, systematického ruinovania vo vojnách a protihabsburských stavovských povstaniach.

Od konca 10. storočia (okrem 1001-1030) mesto patrilo Arpádovcom, okolo roku 1083 alebo 1100 bolo obnovené Nitrianske biskupstvo. Roku 1248 sa Nitra stala

kráľovským mestom, o štyridsať rokov neskôr ale kráľ mesto a hrad daroval nitrianskym biskupom. Premena Nitry z kráľovského mesta, na mesto zemepanské mala ďalekosiahle dôsledky. Mesto sa dostalo do nižšej právnej kategórie, no ako biskupské sídlo a významný hrad bola i naďalej významným centrom. V rokoch 1633 - 34 ju okupovali Turci pri svojich výbojoch.

Od polovice 18. storočia bola Nitra od vojenských útrap ušetrená, čo umožnilo obnovu mesta a úpravy hradu, najmä katedrály. V dôsledku stavebného rozvoja, počet obyvateľov v 19. storočí prevýšil 10 000 a správa sa stala zložitejšou. V roku 1873 sa Nitra stala mestom so zriadeným magistrátom na čele s primátorom a početným obecným zastupiteľstvom. Ďalší rozvoj mesta bol silne ovplyvnený dvoma svetovými vojnami. V novej Česko-slovenskej republike sa Nitra stala sídlom župy. Po druhej svetovej vojne nastalo obdobie búrlivého stavebného rozvoja, počas ktorého boli však zničené mnohé architektonické pamiatky. Nitra však získala mnohé školy, vedecké i kultúrne ustanovizne a stala sa centrom slovenského poľnohospodárskeho školstva, vedy a výroby.

Napriek svojej výnimočnej histórii sa v Nitre zachovalo pomerne málo historických pamiatok. Dôvodom je viaczásné zničenie mesta v stredoveku, bombardovanie na konci 2. svetovej vojny a necitlivý spôsob výstavby v meste na úkor historických budov v období 1950 – 1990. V súčasnosti sa v meste nachádza 57 nehnuteľných a 146 hnutelných kultúrnych pamiatok zapísaných do ústredného zoznamu kultúrnych pamiatok. Najvýznamnejším stavebným súborom nehnuteľných kultúrnych pamiatok je tzv. Horné mesto, ktoré je chránené od r. 1981 ako Mestská pamiatková rezervácia s vymedzeným ochranným pásmom. Územie Dolného mesta je chránené ako pamiatková zóna. Hradný komplex bol v roku 1962 vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku. V Hornom meste sa nachádza Veľký seminár so vzácnou Diecéznou knižnicou. Významnou kultúrnou a stavebnou pamiatkou je kostol Matky Božej na Kalvárii, ktorý je známym pútnickým miestom.

Mesto Nitra

rieka Nitra

Nitriansky hrad

Nitriansky región je z hľadiska archeologického výskumu mimoriadne exponovaným územím. Vzhľadom k osídleniu od pravekých čias sa tu nachádza množstvo archeologických nálezísk, z ktorých najvýznamnejšie sú zapísané v ústrednom zozname kultúrnych pamiatok. Archeologické nálezy sú koncentrované najmä do polôh bývalých slovanských hradísk – na hradnom vrchu, Šindolke, Zobore, Chrenovej.

3.3.3. Doprava

Mesto Nitra má z hľadiska dopravnej polohy celoslovenský význam, pretože už oddávna tvorí križovatku mnohých ciest. Táto úloha dominuje iba v cestnej sieti, ktorej na význame pridalo i otvorenie úsek rýchlostnej cesty R1, s čím sa Nitra spojila s mestami ako Bratislava, Trnava, Zvolen či Banská Bystrica. Cez mesto Nitra prechádzajú dve

európske hlavné cesty E58 a E571 a tri cesty prvej triedy 51, 64 a 65. Cesta I/51 (E 571) (Trnava – Nitra), cesta I/65 (Nitra – Banská Bystrica) a I/64 (Nitra – Topoľčany – severne od centra mesta a Nové Zámky – Nitra – južne od centra mesta). V Nitre je výborne rozvinutá je mestská hromadná doprava (MHD), ktorá na vysokej úrovni zabezpečuje spojenie centra mesta, mestských častí, priemyselných oblastí, ale aj okolitých obcí. Od roku 2013 premávajú v Nitre okrem výnimočných prípadov len moderné bezbariérové vozidlá. Doprava je zabezpečovaná spoločnosťou Arriva Nitra a.s.

Poloha Nitry z hľadiska železničnej siete je málo významná, keďže chýba priame spojenie na Bratislavu i spojenie Prievidze s Považskou traťou. Na území mesta sa nachádzajú jednokoľajné, neelektrifikované trate, ktoré majú svoj uzlový bod v stanici Nitra – Lužianky. V stanici Nitra začínajú alebo cez ňu prechádzajú spoje výlučne kategórie osobný vlak. V Nitre je osobná stanica (neperonizovaná, 6 dopravných koľají so zastaranou výpravnou budovou). Územím mesta Nitry prechádzajú dve železničné trate (č. 140 Šurany – Lužianky – Prievidza; č. 141 Kozárovce – Lužianky – Leopoldov).

Cyklistická doprava sa realizuje podľa koncepcie cyklistickej dopravy v meste Nitra. V Nitre je v súčasnosti postavených 24 km cyklistických trás, z ktorých najdlhšia je vedená na hrádzi okolo rieky Nitra. Aktuálne sa budujú nové cyklotrasy na zvyšovanie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy, predovšetkým cyklistickej dopravy. Mesto Nitra chce začleniť cyklistickú dopravu ako plnohodnotný spôsob prepravy v rámci udržateľnej mobility a tým vytvoriť ľahko dostupnú a cenovo výhodnú sieť mestskej dopravy. V budúcnosti sa plánuje ďalšie dobudovanie existujúcej siete, čím by sa umožnil rozmach takejto ekologickej dopravy. Projekt „bike sharing“ je spoločným projektom mesta Nitra a spoločnosti Arriva Nitra a.s. Ponuku osobnej dopravy v Nitre rozšírili aj elektrické kolobežky Bolt, v meste ich v roku 2021 pribudlo približne 200.

Na území mesta je regionálne letisko s rozvojovými možnosťami v mestskej časti Nitra – Janíkovce, kde sídli aj Aeroklub Nitra.

V Nitre sa už v súčasnosti nachádzajú nabíjacie stanice pre elektromobily. V meste je v prevádzke i ekologická taxi služba, ktorá využíva výhradne vozidlá s elektro-pohonom. Aj samotné mesto Nitra doplnilo svoj vozový park o elektromobily podľa konceptu „Smart City“.

3.3.4. Priemysel a poľnohospodárstvo

Dominantné postavenie v odvetvovej štruktúre Nitry si naďalej zachováva priemysel. Okres Nitra, s hlavným centrom priemyslu priamo v meste Nitra a jeho MČ, tvorí bázu priemyselnej výroby Nitrianskeho kraja. Najväčší význam má chemický, elektrotechnický, strojársky, automobilový a potravinársky priemysel.

Jedným zo strategických území výroby v meste Nitra je Priemyselný park Sever. V priemyselnom parku Sever sa nachádzajú viaceré významné spoločnosti. V tomto priemyselnom parku sídli aj automobilka JAGUAR Land Rover.

Za mestskou časťou Dolné Krškany bol realizovaný Priemyselný park Juh, ktorý sa orientuje najmä na malé a stredné podnikanie. Je tu napríklad spoločnosť MUEHLBAUER TECHNOLOGIES s.r.o. Lužianky a iné. Atraktívnym sa stane po dobudovaní južného dopravného okruhu okolo mesta.

S mestom Nitra sa spája lokalizácia najväčšieho centra poľnohospodárstva v Slovenskej republike. Predurčilo ho k tomu už tradične silné poľnohospodárske zázemie Podunajskej nížiny, potravinársky priemysel, silná koncentrácia vedeckovýskumných kapacít zameraných práce na poľnohospodárstvo, ale aj koncentrácia poľnohospodárskeho školstva a výstavníctva (Slovenská poľnohospodárska univerzita,

Výskumný ústav živočíšnej výroby, Agrokomplex, Slovenské poľnohospodárske múzeum a i.). Vznikom podnikateľských subjektov, transformáciou štátnych a družstevných podnikov, zakladaním malých a stredných podnikov sa v Nitre vytvorila pomerne pestrá vlastnícka a organizačná štruktúra, v ktorej dominuje súkromný sektor. Najvýznamnejšia poľnohospodárska výroba v meste je zastúpená spoločnosťami: AGROTAMI, a.s. , PENAM Slovakia, a.s. a Branko a.s.

Vo vybavenostno-výrobnom zoskupení Krškany, ktoré sa tiahne pozdĺž Novozámockej ulice po železničnú trať sa nachádza aj veľké množstvo drobných výrobných prevádzok a vybavenostných zariadení typu veľkoobchod a nevýrobných a výrobných služieb.

V záujmovom území (definovanom predovšetkým ako celý sídelný útvar Nitra), sa najmä vďaka budovaniu priemyselných parkov postupne rozvíja úroveň priemyslu ako aj jednotlivých výrobných sfér, predovšetkým elektrotechnickej, strojárskej a stavebnej. Paradoxne je v záujmovom území (s výbornými podmienkami pre produkciu poľnohospodárskych plodín, ovocia a hrozna) pokles úrovne potravinárskeho priemyslu.

Riešené územie sa nachádza mimo lesných pozemkov a do záujmového územia nezasahujú žiadne lesohospodárske aktivity.

3.3.5. Technická infraštruktúra

Zásobovanie pitnou vodou

Z hľadiska vodohospodárskej bilancie je územie mesta výrazne deficitné, nároky na odber vody od obyvateľstva a z priemyslu sú podstatne vyššie ako výdatnosť miestnych zdrojov vody. Mesto Nitra od roku 1992 nemá vlastné vodné zdroje, ktoré by boli využívané pre potreby mesta na zásobovanie pitnou vodou. Vodné zdroje na území mesta - Horné Lúky (120 l/s) a v Dvorčianskom lese (125 l/s) sú vyradené z prevádzky. Z tohto dôvodu je zásobovanie pitnou vodou realizované výlučne z vodných zdrojov nachádzajúce sa mimo katastra mesta prostredníctvom diaľkových vodovodov (Ponitriansky skupinový vodovod, Diaľkový vodovod Jelka – Galanta – Nitra a vodný zdroj Sokolíky). Akumuláciu vody umožňuje 19 vodojemov v celkovom objeme 45500m³. Časť katastra mesta (satelitné mestské časti, Dražovce a Dolné Štitáre) majú vybudované vlastné vodné zdroje. Veľké Janíkovce a Párovské Háje sú pripojené na mestskú vodovodnú sieť. Celková dĺžka vodovodnej siete mesta Nitry (bez miestnej časti Janíkovce, Lukov dvor, Párovské Háje) je 252 393 m.

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

V meste Nitra je vybudovaná Mestská čistiareň odpadových vôd, ktorá odvádza odpadové vody z jednotlivých mestských častí a z okolitých obcí. V dotknutom území je vybudovaná mestská kanalizačná sieť.

Zásobovanie elektrickou energiou

Mesto Nitra je zásobované elektrickou energiou z nadradenej transformovne 400/110 kV a 220/110 kV Križovany. Napojenie je realizované po dvojitom 110 kV vedení č. 8820 a 8821 s prierezom 2x3x185 mm² ACTE. Vedenia sú zaústené do 110/22 kV transformovní Nitra - Juh a Nitra - Chrenová. Transformovňa Nitra - Juh je prepojená dvojítym 110 kV vedením č. 8407 a 8846 s nadradenou transformovňou 400/110 kV v Leviciach. Týmto prepojením je vytvorená možnosť neobmedzenej prevádzky a dodávky el. energie pre sídelný útvar Nitra, v prípade poruchy v TR Križovany alebo na prívodnom vedení.

Okrem uvedených transformovní 110/22 kV je na rieke Nitra elektráreň

„Hydrocentrála“ s 2 hydrogenerátormi, každým o výkone 400 kW. HC je súčasne transformovňou a rozvodňou 22 kV - Sever. TR Sever je napojená na TR 110/22 kV z ktorých sú zaústené 22 kV linky: z TR - Juh č. 311, 312 a 313 a z TR - Chrenová č. 320 a 135. Z uvedených 22 kV vedení zaústených do TR 22kV - Sever je zásobovaný 22 kV rozvod v centre mesta.

Zásobovanie plynom

Zastavané územie Nitry je plynofikované. Nachádza sa tu rozsiahla sústava NTL a STL plynovodov vzájomne prepojených cez RS plynu a sčasti tvoriace izolované, na sebe nezávislé systémy. Západne až juhozápadne v katastri mesta Nitra prechádza tranzitný VVTL plynovod DN 1x1400 + 3x1200, ktorý prechádza cez kompresorovú stanicu KS 04 v Ivanke pri Nitre. Tieto 4 plynovodné potrubia sú len tranzitnými potrubiami a neslúžia na zásobovanie mesta plynom.

3.3.6. Odpadové hospodárstvo

Mesto Nitra má vypracovaný program odpadového hospodárstva v zmysle zákona o odpadoch, ktorý usmerňuje hospodárenie s odpadmi v meste.

Mesto Nitra ako producent komunálnych odpadov v rámci okresu Nitra je v rámci okresu najväčším producentom komunálnych odpadov. Má na to vplyv počet obyvateľov mesta ako aj počet dochádzajúcich pracujúcich do mesta z okolitých obcí. Významným faktorom je aj počet stredných škôl s nadregionálnou pôsobnosťou ako aj 2 univerzity s celoslovenskou pôsobnosťou. Celá produkcia zmesového komunálneho odpadu, objemného odpadu sú skládkované na skládke Tekovská ekologická s.r.o. v Novom Tekove s možnosťou skládkovania aj na susednej regionálnej skládke Kalná nad Hronom. Do roku 2000 bolo skládkovanie komunálneho odpadu z mesta Nitry zabezpečené na skládke Nitra – Katruša. V súčasnosti je skládkovanie na tejto lokalite ukončené a skládka je v etape rekultivácie.

Mesto realizuje projekt financovaný z prostriedkov EÚ, ktorého cieľom je nákup a osadenie kontajnerov na zber jednotlivých zložiek nebezpečných odpadov z komunálneho odpadu pre každú mestskú časť v meste. Cieľom je minimalizovať množstvá nebezpečných zložiek komunálneho odpadu ukladaných do nádob na zber zmesového komunálneho odpadu. Mesto zabezpečuje aj zber šatstva s cieľom jeho opätovného využitia. Odvoz tuhého komunálneho odpadu sa realizuje z typizovaných nádob. V meste je zabezpečený separovaný zber odpadov. Triedený zber separovaných odpadov sa vykonáva prostredníctvom farebne rozlíšených zberných kontajnerov, plastových vriec. Takto sú separované najmä zložky: papier, plasty, sklo, kovy. Pre mesto Nitra, okolité obce a priemyselných zákazníkov vykonáva zber a prepravu komunálneho, ostatného a nebezpečného odpadu spoločnosť Nitrianske komunálne služby. V meste sa nachádza 5 zberných dvorov. Biologicky rozložiteľný odpad môžu obyvatelia odovzdávať v kompostárni v mestskej časti Dolné Krškany. Biologicky rozložiteľný kuchynský odpad sa od júna 2021 zbiera aj na sídliskách do hnedých nádob s označením BRKO. Zhromažďovanie resp. zhodnocovanie triedených zložiek komunálneho odpadu a DSO sa uskutočňuje na zberných dvoroch a v Regionálnom dotriedňovacom centre.

Na území mesta Nitra a v jeho okolí je viacero divokých skládok odpadov, ktoré vznikajú najmä vyvážaním odpadov z domácností a záhrad, ale aj v areáloch priemyselných podnikov. Často sú zdrojom kontaminácie okolitého prostredia (najmä v prípade nepovolených, resp. neriadených a tzv. divokých skládok odpadu).

3.3.7. Rekreačia a cestovný ruch

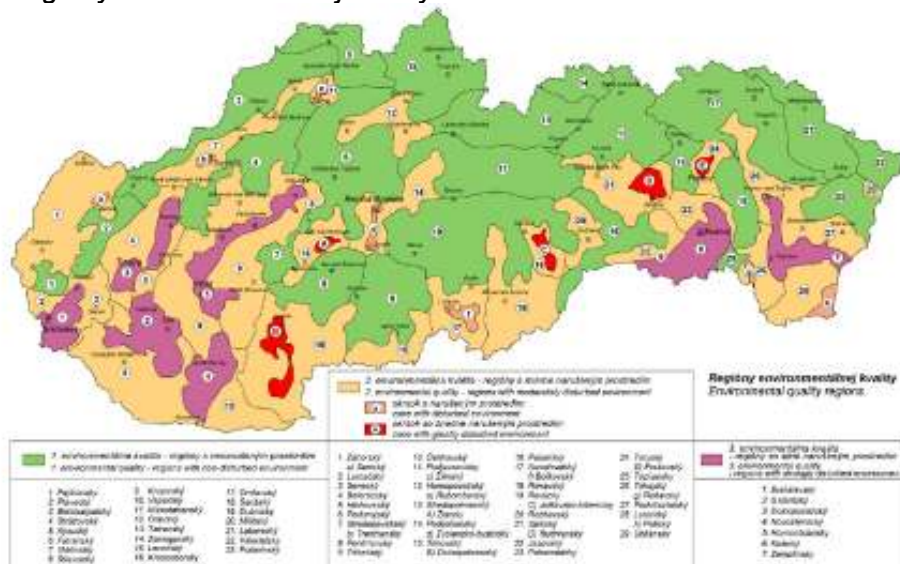
Záujmové územie ako súčasť Nitrianskeho regiónu (a vlastné mesto Nitra) je hlavným tranzitným územím v smere do hôr Stredného Slovenska cez Pohronie, ale aj v smere na Nízke a Vysoké Tatry, taktiež pre južnú vetvu trasy smerujúcu na východ a pre trasu juh – sever.

Z hľadiska rekreácie a cestovného ruchu sú vzhľadom na danosti regiónu vhodné podmienky pre vidiecky cestovný ruch, s dostatočnými ubytovacími kapacitami priamo v meste Nitra. Vhodné podmienky sú tu predovšetkým pre turistiku, cykloturistiku a špecifické formy rekreácie ako napr. poľovníctvo a rybárstvo. Turistickú atraktivitu územia zvyšujú aj možnosti využitia koní a prevádzania hipoterapie na viacerých farmách v blízkosti sídelného útvaru, priamo v ňom, resp. v jeho okrajových častiach a MČ. Priamo v záujmovom území sa nachádzajú viaceré rekreačné lokality, avšak skôr miestneho významu, navštevované predovšetkým obyvateľmi samotného mesta Nitra a okolitých MČ. V prvom rade sa jedná o lesopark Zobor a mestský park, ďalej lokality vzdialenejšie od samotného mesta Nitra (Žibrica, štrkoviská v Cetíne) a lokality viazané na jednotlivé MČ, umožňujúce krátkodobé pobyty a rekreácie pre ich návštevníkov. Priamo v kontakte s riešeným územím sa nenachádza žiadna lokalita, ktorá by mohla byť rekreačne využívaná. Najbližšou je „Borina“ – vystúpený, izolovaný ostrovček, ktorý je v prevažnej miere pokrytý lesnými spoločenstvami, často navštevovaný najmä obyvateľmi sídliska Klokočina a Diely.

3.4. Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia

Environmentálna regionalizácia SR vymedzila kvalitu životného prostredia na základe komplexného zhodnotenia stavu ovzdušia, vôd, bioty a horninového prostredia. V zmysle tejto regionalizácie záujmové územie zasahuje do „Ponitrianskej zaťaženej oblasti“, pričom je v zmysle environmetálnych regiónov začlenené do Nitrianskeho regiónu. Záujmové územie patrí do štvrtého stupňa úrovne ŽP z päťstupňovej škály, t. j. má prostredie s nízkou kvalitou. Veľmi výrazne sa na zhoršovaní kvality jednotlivých zložiek životného prostredia podieľa aj priemysel (rôzneho druhu) predovšetkým produkciou znečisťujúcich látok do ovzdušia a vôd. Charakteristický je nedostatok zelene v krajine a nízky stupeň ekologickej stability.

Mapa: Regióny environmentálnej kvality

zdroj: <https://enviroportal.sk>

3.4.1 Ovzdušie

Kvalita ovzdušia je na území mesta Nitra monitorovaná AMS umiestnenou na Štúrovej ulici. Pozadie kvality ovzdušia mesta Nitry monitoruje monitorovacia stanica umiestnená v MČ Janíkovce, v areáli Základnej školy. Hlavným problémom je prekračovanie limitných hodnôt pre tuhé znečisťujúce látky – polietavý prach pochádzajúci najmä z dopravy, z posypových materiálov, z lokálnych kúrenísk a z diaľkového prenosu častíc z odkrytých okolitých plôch.

Hlavnými zdrojmi znečistenia ovzdušia na území mesta sú bodové zdroje z priemyselných areálov a energetické zdroje väčších priemyselných podnikov, centrálné tepelné zdroje sídlisk a blokové kotolne, ako aj samotný priemysel – technologické zdroje. Z mobilných zdrojov je to predovšetkým hustá automobilová doprava, vyplývajúca zo strategickej polohy mesta a križovatky ciest viacerých významných cestných ťahov.

Orná pôda je v mimo vegetačnom období zdrojom sekundárnej prašnosti. Lokálnymi zdrojmi znečisťovania sú predovšetkým doprava, suspenzia a resuspenzia častíc z nedostatočne čistených komunikácií, stavenísk, iných odkrytých plôch, kúrenísk na tuhé palivá. Kvalitu ovzdušia záujmového územia ovplyvňuje predovšetkým produkcia SO₂, NO₂, CO, TZL, TOC.

Množstvo emisií základných znečisťujúcich látok zo stacionárnych zdrojov znečistenia ovzdušia v okrese Nitra v rokoch 2003 až 2013 (t/rok).

Rok	SO ₂ (t)	NO ₂ (t)	CO (t)	TZL (t)	TOC (t)
2003	33,48	738,68	899,20	128,28	142,01
2004	24,36	1 394,99	1 047,63	139,61	124,15
2005	21,71	1 072,25	1 353,49	160,66	100,55
2006	25,18	983,96	1 325,25	85,62	107,77
2007	15,19	503,24	952,92	48,22	100,48
2008	12,71	801,62	2 193,87	57,38	106,10
2009	9,75	630,49	2 198,90	43,01	75,82
2010	9,63	483,93	1 979,70	51,67	144,24
2011	19,15	743,46	1 776,76	49,97	203,25
2012	38,28	148,55	768,34	42,76	141,00
2013	45,25	151,27	899,28	44,86	135,60

Zdroj: NEIS, 2015

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor ochrany ovzdušia, na základe § 7 zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení zákona č. 318/2012 Z.z. uverejňuje zoznam jednotlivých skupín zón a aglomerácií.

Na základe výsledkov hodnotenia kvality ovzdušia, MŽP SR zaradilo celý Nitriansky kraj do 1. skupiny zón a aglomerácií, v ktorých je úroveň znečistenia ovzdušia jednou látkou alebo viacerými znečisťujúcimi látkami vyššia ako limitná hodnota, prípadne limitná hodnota zvýšená o medzu tolerancie, ak je určená. Ak ide o znečistenie ovzdušia ozónom, v prvej skupine sú aglomerácie a zóny, v ktorých je koncentrácia ozónu vyššia ako cieľová hodnota pre ozón. Nitriansky kraj patrí do tejto skupiny úrovňou znečistenia PM₁₀ a ozónu.

Tretia skupina uvádzanej klasifikácie predstavuje zóny a aglomerácie, v ktorých je úroveň znečistenia ovzdušia znečisťujúcimi látkami pod limitnými hodnotami. Ak ide

o znečistenie ovzdušia ozónom v tretej skupine, sú aglomerácie a zóny, v ktorých je koncentrácia ozónu nižšia ako dlhodobý cieľ pre ozón. Nitriansky kraj je zaradený do tejto skupiny kvôli prekročeniu limitných hodnôt: oxid siričitý, oxid dusičitý, olovo, oxid uhoľnatý a benzén.

3.4.2 Hluk

Hluk a vibrácie patria k najväznejším rizikovým faktorom zdravia človeka, avšak vplývajú aj na živočíšstvo. Negatívne pôsobia na zdravotný stav ľudí, vyvolávajú poruchy sluchu, psychiky, zapríčiňujú neurózy. Vibrácie sú aj poškodzujúcim faktorom stavieb a konštrukcií.

Legislatívne je hluk v súčasnosti upravený vyhláškou MZ SR č. 549/2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí. Zdrojom hluku v definovanom širšom dotknutom území je predovšetkým automobilová a železničná doprava. Ďalšie zdroje hluku sú bodové zdroje, emitované z prevádzok a výrobných zariadení priemyselných areálov. Tieto však v prevažnej miere nie sú emitované do širšieho okolia a vnímané sú len v najbližšom okolí samotného zdroja.

3.4.3. Biota

V priamo dotknutom území sa nenachádzajú žiadne cenné rastlinné a živočíšne spoločenstvá, ktorým by bola poskytovaná osobitná ochrana. Nenachádzajú sa tu ani biotopy národného, či európskeho významu, ktoré by mohli byť realizáciou zámeru zničené, alebo poškodené. Pre územie priamo dotknuté realizáciou zámeru sú typické len antropogénne biotopy s minimálnou druhovou pestrosťou zástupcov rastlinnej aj živočíšnej ríše.

Cenné spoločenstvá sú v dostatočnej vzdialenosti od priamo dotknutého územia a sú viazané na vyššie popísané lokality (vyhlásené chránené územia, územia a prvky definované v ÚSES) – predovšetkým spoločenstvá viazané na tok rieky Nitra a spoločenstvá nachádzajúce sa predovšetkým v poloprírodných formáciách.

3.4.4. Voda

Kvalita **povrchových vôd** na území Slovenska je dlhodobo nepriaznivá. Hodnotenie kvality povrchových vôd sa v súlade s § 4a, ods. 1 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov vykonáva v povodiach, čiastkových povodiach a v útvaroch povrchových vôd. Porovnanie - súlad/nesúlad s hodnotami uvedenými v nariadení vlády č. 269/2010 Z. z. hovorí o vyhovujúcej/nevyhovujúcej kvalite vody a v prípade negatívneho výsledku indikuje potrebu realizácie opatrení. Kvalita povrchových vôd sa hodnotí v každom mieste monitorovania vo vzťahu k všeobecným požiadavkám na kvalitu povrchových vôd.

Záujmové územie sa nachádza v čiastkovom povodí Váhu, na najvýznamnejšom prítoku Váhu, toku Nitra. Kvalita vody rieky Nitra a jej prítokov je negatívne ovplyvňovaná najmä významnou banskou a priemyselnou činnosťou v regióne Prievidze (Handlová, Prievidza, Nováky), výrazný vplyv majú aj veľké mestské aglomerácie – Topoľčany, Nitra a Nové Zámky. Vzhľadom na nižší prítok v Nitre je relatívne zaťaženie toku vyššie ako v prípade Váhu, čo sa prejavuje aj horšou kvalitou povrchových vôd v celom povodí Nitry v

porovnaní s povodím Váhu.

Nadmerné zaťaženie sa prejavuje na celom toku, keď v žiadnom monitorovanom mieste na Nitre ani jej prítokoch neboli splnené požiadavky NV č. 269/2010 Z.z. Kvalita vody sa oproti minulosti zlepšila v monitorovaných miestach pod veľkými sídlami Nitra – Nitrianska Streda (pod Topoľčanmi) a Nitra – Čechynce (pod Nitrou). V uzáverovom profile pred zaústením preložkou do Váhu Nitra – Komoča pretrvávajú naďalej nevyhovujúca kvalita.

Čo sa týka prítokov Nitry, je možné pozorovať, že kvalita vody v prítokoch na hornom úseku Nitry (Porubský potok, Osliansky potok, Drahožnica, Nitrica, Svinica, Bebrava, Radiša, Chotina, Bojnianka) je uspokojivá so sporadickým nesplnením požiadaviek Prílohy c. 1 NV č. 269/2010 Z.z., zatiaľ čo kvalita prítokov v dolnej nížinnej časti je výrazne horšia. Zväčša ide o drobné toky s iba malými sídlami v povodí, ale s mimoriadne nízkymi prietokmi, navyše v intenzívne využívannej poľnohospodárskej oblasti.

Hlavnými producentmi komunálnych odpadových vôd v povodí Nitry sú najmä ČOV Prievidza, ČOV Topoľčany, ČOV Nitra a ČOV Nové Zámky. Medzi najvýznamnejších priemyselných znečisťovateľov patria firmy v aglomerácii Prievidze - chemický podnik Novácke chemické závody v Novákoch a Elektrárne Nováky v Zemianskych Kostolnoch (ENO). Handlovka je recipientom odpadových vôd z Handlovej a Prievidze. Jediným významnejším zdrojom znečistenia Nitrice je gumárenský priemysel v Dolných Vesteniciach. Bebrava je recipientom odpadových vôd z Bánoviec nad Bebravou. Kvalita vody rieky Žitava je ovplyvňovaná hlavne komunálnymi odpadovými vodami zo Zlatých Moraviec a Vrábľov.

Záujmové územie patrí podľa útvarov **podzemných vôd** do kvartérneho útvaru SK1000400P. Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov Váhu, Nitry a ich prítokov j. časti oblasti povodia Váh.

V útvere podzemnej vody SK1000400P sú ako kolektorské horniny zastúpené najmä aluviálne a terasové štrky, piesčité štrky, piesky, proluviálne sedimenty stratigrafického zaradenia pleistocén - holocén. V hydrogeologických kolektoroch útvaru prevažuje medzizrnová priepustnosť. Priemerný rozsah hrúbky zvodnencov je 10 m - 30 m. Generálny smer prúdenia podzemných vôd v aluviálnej nive kvartérneho útvaru SK1000400P je viac-menej paralelný s priebehom toku Váh. V rámci chemického zloženia podzemných vôd prevažujú v kationovej časti Ca^{2+} a Mg^{2+} ióny, v aniónovej ióny HCO_3^- . Vplyv znečistenia sa odráža vo zvýšených obsahoch SO_4^{2-} a Cl^- . Podľa Palmer – Gazdovej klasifikácie sú podzemné vody v útvere SK 1000400P najčastejšie základného výrazného až nevýrazného Ca- HCO_3 typu. Hodnoty mineralizácií radia tieto vody ku stredne až vysoko mineralizovaným.

Kvalita podzemných vôd sa hodnotí v zmysle Nariadenia vlády č. 496/2010 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu. Táto oblasť patrí už dlhé obdobie medzi najznečistenejšie časti Slovenska, kde sa vplyv antropogénneho znečistenia na podzemné vody kvartérnych náplavov prejavuje v celom útvere. Južná časť kvartérnych náplavov Váhu a Nitry je pomerne významne priemyselne zaťažená, čo sa odráža aj na prekročeníach Cl^- a SO_4^{2-} , ako dôsledok produkcie odpadov. Antropogénne znečistenie dokumentujú aj nadlimitné hodnoty stopových prvkov (arzénu), všeobecných organických látok a širšej škály špecifických organických látok.

Kvalita vody sa v porovnaní s predchádzajúcim obdobím všeobecne nezmenila. Najbližší monitorovací objekt podzemných vôd SHMÚ (riečne náplavy Nitry) je v Drážovciach, severne od lokality návrhu a v Dolných Krškanoch, južne od mesta Nitra. V roku 2010 v objekte monitorovacej siete Slovenského hydrometeorologického ústavu Dolné Krškany (číslo objektu 30290). došlo k prekročeniu limitných hodnôt železa a

mangánu, ako dôsledok redukčného prostredia. Boli tu zaznamenané aj zvýšené koncentrácie pesticídu phenmedifamu, ako dôsledok poľnohospodárskej činnosti. (*Kvalita podzemných vôd na Slovensku 2010, SHMÚ Bratislava, 2011*).

3.4.5. Pôda

Pôdny kryt je podmienený abiotickými prírodnými faktormi a je silno modifikovaný činnosťou človeka. Pôdny fond širšie posudzovaného územia tvoria poľnohospodársky využívané pôdy a antropogénne pôdy.

V širšom dotknutom území sú základnými typmi pôd hnedozeme (prevažne západná časť záujmového územia), černozeme (juhozápadná časť záujmového územia), čiernice (južná časť záujmového územia), fluvizeme (južne a severozápadne od záujmového územia). Celé priamo, ako aj širšie záujmové územie – intravilán mesta Nitra, je tvorené v prevažnej miere antropozemami (plochy bez súvislej pôdnej pokrývky), vzniknutými v prevažnej miere z rôznych navážok a kultizeminami (záhradné, vinohradnícke a rigolované pôdy).

Na mieste navrhovanej činnosti v inundačnom území rieky Nitra plošne a geneticky prevládajú nívne pôdy na nekarbonátových nívnych sedimentoch. Na tieto na svahoch pahorkatiny a pohoria nadväzujú hnedozeme lokálne modálne a erodované na sprašiach.

Z lesných pôd v oblasti Zoborských vrchov prevládajú kambizeme a rendziny. Na nive Nitry dominujú fluvizeme modálne a fluvizeme glejové, hlboké, ílovito-hlinité. Vo väčšine poľnohospodársky využívaných území prebieha proces postupnej degradácie pôd, najvážnejšími negatívnymi procesmi sú vodná a veterná erózia, zhutňovanie pôdy, kontaminácia pôd škodlivými látkami, acidifikácia (okysľovanie) pôd vplyvom aplikácie vysokých dávok minerálnych hnojív. Za posledných 25 – 35 rokov ubudlo v pahorkatinných oblastiach na strmších svahoch priemerne 20 – 50 cm pôdy, čo je dôsledkom nesprávneho hospodárenia a výberu plodín.

K degradačným procesom dochádza i na lesných pôdach, napr. k postupnému okysľovaniu pôd v dôsledku kyslých dažďov, k zhutňovaniu pôd vplyvom nadmerného používania ťažkej mechanizácie i k erózii najmä vplyvom odlesňovania väčších plôch.

3.4.6. Zdravotný stav obyvateľstva

Zdravotný stav obyvateľstva je výsledkom pôsobenia viacerých faktorov: ekonomickej a sociálnej situácie, výživových návykov, životného štýlu, úrovne zdravotníckej starostlivosti a v neposlednom rade aj kvality životného prostredia.

Nekoordinovaná a nesystémová exploatacia prírodných zdrojov, znečisťovanie ovzdušia, povrchových a podzemných vôd a pôdy a tiež dopravná záťaž so všetkými negatívnymi dôsledkami spôsobujú prenikanie cudzorodých látok do prostredia a tým aj do potravinového reťazca, ktorý končí u človeka. K zhoršovaniu životného prostredia prispieva aj neorganizované hromadenie priemyselných a komunálnych odpadov i celková zastaranosť technológií a infraštruktúry. Odlesňovanie, sceľovanie pozemkov a odvodnenie krajiny podmienili celkové narušenie funkčnosti a štruktúry krajiny s nepriaznivým dopadom na genofond a biodiverzitu. Toto všetko ovplyvňuje v konečnom dôsledku najmä vek a zdravotný stav ľudskej populácie.

Nakoľko ukazovatele súvisiace s vyhodnocovaním týchto charakteristík na úrovni obce spracovávané nebývajú a preto uvádzame údaje charakterizujúce stav v okrese Nitra.

Najčastejšie príčiny smrti v okrese Nitra a celkovo v SR za rok 2010

PRÍČINA SMRTI		OKRES NITRA	SR
Nádorové ochorenia	počet zomretých	409	12.185
	na 100.000 obyvateľov	248,2	224,4
Choroby obehovej sústavy	počet zomretých	745	28.541
	na 100.000 obyvateľov	452,1	525,5
Choroby dýchacej sústavy	počet zomretých	127	3.311
	na 100.000 obyvateľov	77,1	61,0
Choroby tráviacej sústavy	počet zomretých	86	2845
	na 100.000 obyvateľov	52,2	52,4
Vonkajšie príčiny chorobnosti a úmrtnosti	počet zomretých	87	2947
	na 100.000 obyvateľov	52,8	54,3

Zdroj: Ústav zdravotníckych informácií a štatistiky (ÚZIS)

Hodnoty zdravotného stavu obyvateľstva možno porovnávať s priemernými hodnotami za územie SR. Z tohto aspektu územie okresu Nitra nie je výnimočné. Hodnoty jednotlivých ukazovateľov sa pohybujú na úrovni celoslovenských priemerných hodnôt, prípadne sú pod uvedeným priemerom. V poslednom období – podobne ako v celej republike aj v Nitrianskom okrese je zaznamenaný rapídny nárast alergií, najmä alergickej rinitídy sezónnej i celoročnej. Horšie ukazovatele sú v oblasti drogových závislostí.

Súvislosti medzi zhoršujúcim sa zdravím a úmrtnosťou a stúpajúcim znečistením životného prostredia nie je síce priama, ale dlhodobé pôsobenie škodlivín v ovzduší, vo vodách a v potravinách sa dokázateľne prejavuje u vnímavejšej populácie – detí, starších osôb a gravidných žien. Pôsobením škodlivín sa znižuje obranyschopnosť organizmu, zvyšuje sa chorobnosť, urýchľujú sa degeneratívne pochody a proces starnutia populácie so skracovaním dĺžky života. Na zdravie človeka vplyva, okrem bezprostredného životného prostredia, aj celý rad faktorov subjektívnej povahy, ako sú medziľudské vzťahy, stravovacie návyky, fajčenie, alkoholizmus, celkový spôsob života, sociálna úroveň a ďalšie významné vplyvy vrátane zneužívania drog a liečiv. Významný vplyv má tiež zníženie pohybu, nedostatok biologicky významných zložiek vo výžive, ale aj dedičné príčiny a iné. Zvyšuje sa predpoklad výskytu najmä civilizačných ochorení. Dnes možno konštatovať, že aktuálne znečisťovanie zložiek životného prostredia, najmä vôd a ovzdušia, zďaleka nedosahuje intenzitu spred 10-40 rokov. Zlepšenie situácie naznačujú realizované alebo pripravované projekty v oblasti ochrany ovzdušia a zásobovania pitnou vodou, ktoré sa objavujú najmä v strategických dokumentoch územného plánovania.

IV. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE

4.1. Požiadavky na vstupy

4.1.1. Záber pôdy

Navrhovaná činnosť je umiestnená na území Nitrianskeho kraja, v okrese Nitra, v intraviláne mesta Nitra, v k.ú. Chrenová. Novostavba bytového domu „Lomnická“ je navrhovaná na častiach pozemkov s parc. č. 1453/1 ktorý má celkovú výmeru 5212 m², parc. č. 1453/3 s celkovou výmerou 4921 m², 1453/4 s celkovou výmerou 603 m², 1453/5 s celkovou výmerou 1771 m², 1453/6 s celkovou výmerou 1895 m². Situované sú v zastavanom území obce a vedené v registri „C“ katastra nehnuteľností ako ostatné plochy. Stavba je navrhovaná na oddelenej časti pozemkov z uvedených parciel, ktorá bude geodeticky zameraná pre účely oddelenia s návrhom vkladu na zápis do katastra nehnuteľností na základe zmluvného vzťahu medzi súčasným majiteľom a novým majiteľom (investorom navrhovanej činnosti).

Na realizáciu navrhovanej činnosti v zmysle tohto zámeru sa nepredpokladá trvalý záber poľnohospodárskej pôdy. Pozemky nie je potrebné vyňať z PPF resp. LPF.

4.1.2. Spotreba vody

Pripojenie na verejný rozvod vody sa uvažuje prípojkou. Pripojenie bude riešené v súlade so zmluvnými podmienkami a stanovenými pripojovacími podmienkami distribučnej spoločnosti o zriadení pripojenia.

V zámere je uvažované kompletné riešenie vnútorného vodovodu podľa potrieb dispozičného a prevádzkového riešenia. Uvedený zámer bude projektovo riešený v súlade s podmienkami stanovenými distribučnou, resp. dodávateľskou spoločnosťou príslušnej energie. Prípojka v dimenzii max. DN 50 z verejného vodovodu DN 150 v ulici Lomnická. Pripojenie sa prevedie pomocou navrtávacieho pásu. Vodárenská spoločnosť nezabezpečuje verejným vodovodom potrebu vody pre hasenie požiaru. Vodomerná šachta bude umiestnená vo vzdialenosti maximálne 1 m od hranice pozemku s ulicou Lomnická.

Bilancia potreby vody :

- Potreba vody – služby obyvateľstvu

Prevádzkarne miestneho významu kde sa voda nepoužíva na výrobu

20x..... 80 l osoba/1 deň..... 1 600 l osoba/deň

Potreba vody – Telovýchova a šport

Uvažované s priemernou dobou prevádzky 10 h.

Navštevníci športovo - relaxačného strediska uvažované

Sauna + malé lôžka 10 osôb cca 2 h procedúra x 4 = 40 osôb

Výrivka 4 osoby cca 1h procedúra x 10 = 40 osôb

Relax (masáže lôžka 2 osoby/1h procedúra) x 10 = 20 osôb

100 osôb x.....60 l osoba = 6 000 l /deň

Výrivka 2ks....1700 l / smena	3 400 l / deň
Bazén 10% objemu nádrže (220 m ³)	22 000 l / deň
Spolu Q priem.....	33 000 l / deň

Maximálna denná potreba vody Q_m

$$Q_m = Q_{\text{priem}} \times k_d = 33\,000 \times 1,4 = 46\,200 \text{ l / deň}$$

k_d – súčiniteľ dennej nerovnomernosti

Maximálna hodinová potreba vody Q_h

$$Q_h = Q_m \times k_h = 46\,200 \times 1,8 = 83\,160 \text{ l / h (0,962 l/s)}$$

Potreba vody 0,962 l / s

$$\begin{aligned} \text{Maximálna hodinová potreba vody } Q_h &= 4912,16 \text{ l / h} \\ \text{Ročná potreba vody } Q_r &= 17\,078,35 \text{ m}^3 / \text{rok} \end{aligned}$$

- Služby:
Priemerná denná potreba vody $Q_{\text{dpriem}} = 33\,000 \text{ l/d}$
Maximálna denná potreba vody $Q_{\text{dmax}} = 46\,200 \text{ l/d}$
Ročná potreba vody $Q_r = 12\,045 \text{ m}^3 / \text{rok}$
- Bývanie:
Priemerná denná potreba vody $Q_{\text{dpriem}} = 23\,490 \text{ l/d}$
Maximálna denná potreba vody $Q_{\text{dmax}} = 37\,584 \text{ l/d}$
Ročná potreba vody $Q_r = 8\,574 \text{ m}^3 \times \text{rok}^{-1}$
- Spolu:
Priemerná denná potreba vody $Q_{\text{dpriem}} = 56\,490 \text{ l/d}$
Maximálna denná potreba vody $Q_{\text{dmax}} = 83\,784 \text{ l/d}$
Ročná potreba vody $Q_r = 20\,619 \text{ m}^3 \times \text{rok}^{-1}$

Presná potreba vody bude uvedená v ďalšom stupni projektovej dokumentácie v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a verejných kanalizácií.

Pre riešenie protipožiarneho zabezpečenia stavby bude vypracovaný samostatný projekt požiarnej ochrany stavby k projektu pre územné konanie. Súčasťou projektu bude návrh zásobovania vodou pre potreby požiarneho zásahu s bilanciou množstva a spôsobu zabezpečenia.

4.1.3. Elektrická energia

Pripojenie bude riešené v súlade so zmluvnými podmienkami a stanovenými pripojovacími podmienkami distribučnej spoločnosti o zriadení pripojenia. V polohe blízko záujmovej parcely sú situované dve trafostanice.

Celkový inštalovaný príkon a celkový súčasný príkon ako aj ročná potreba el. energie bude predmetom dopracovania investičného zámeru po získaní záväznej

územnoplánovacej informácie a príslušnej úprave zámeru a výpočte východiskových parametrov stavby.

Pre navrhovanú stavbu je uvažované so zriadením novej prípojky dimenzovanej na kapacitné potreby stavby a jej prevádzky.

Pripojenie na rozvod elektrickej energie sa navrhuje prípojkou z blokovej trafostanice vo vymedzenej polohe na pozemku susednej stavby podľa pripojovacích podmienok.

Z trafostanice bude riešený prívod do vlastného objektu. Pripojenie bude riešené v súlade so zmluvnými podmienkami a stanovenými pripojovacími podmienkami distribučnej spoločnosti o zriadení pripojenia samostatnou projektovou dokumentáciou v stupni rozhodnutia o umiestnení stavby a v stupni pre stavebné konanie.

Zaradenie elektrického zariadenia:

EZ (elektrická prípojka NN) z hľadiska miery ohrozenia patrí v zmysle vyhlášky MPSVaR č.508/2009 Z.z. medzi vyhradené technické zariadenia elektrické skupiny „B“

Vyrábať, montovať, rekonštruovať, vykonávať opravy a údržbu, odborné prehliadky a odborné skúšky môžu len právnické a fyzické osoby s odbornou spôsobilosťou.

Vonkajšie vplyvy podľa STN 33 2000-5-51 budú určené v ďalšom stupni dokumentácie, Z hľadiska veľkosti nebezpečenstva úrazu elektrickým prúdom ktoré môže byť pri prevádzke elektrických zariadení sa jedná o priestory bezpečné a priestory nebezpečné.

Technické údaje:

Rozvodná sústava 3PEN AC 50Hz, 400/230V /TN-C

Stupeň dôležitosti dodávky el. energie 3 (porovnaním STN 34 1610)

Predpokladaný inštalovaný výkon $P_i = 1\,762\text{ kW}$ (bez zariadenia nabíjacích zariadení pre elektromobily). S nabíjaním – viď tabuľka

Súčasný výkon $P_s = 793\text{ kW}$

Predpokladaná ročná potreba el. energie $2\,507\,550\text{ kWh}$

Meranie spotreby priame, v skrini RE

Technický popis: Navrhovaná stavba sa na distribučný rozvod NN pripojí priamo zo sekundárneho rozvádzača distribučnou spoločnosťou určenej TS do elektromerovej skrine RE pre fakturačné meranie na verejne prístupnom mieste na okraji pozemku stavby. Napojenie sa urobí káblovým vedením NAYY v zemi do určenej miestnosti TZB v 1.pp vlastného objektu v hlavnom rozvádzači objektu RH. Vývody z RH sú súčasťou elektroinštalácie objektu.

Uloženie kábla: v normálnej trase do ryhy 0,8 m hlbkej a 0,35m širokej do vrstvy kopaného piesku. Proti mechanickému poškodeniu sa bude chrániť pálenou tehloou ukladanou na plocho.

V ostatných prípadoch a miestach križovania s podzemnými vedeniami a komunikáciami sa kábel uloží do ochrannej rúrky FXKVR. Minimálne vzdialenosti v miestach križovania a súbehu s ostatnými podzemnými sieťami dodržať v zmysle STN 33 2000-5-52 a STN 73 6005. Pri zemných prácach dodržať všeobecné ustanovenia STN 73 3050.

Zatriedenie elektrického zariadenia

V zmysle prílohy č.1, časť III., písm. B vyhlášky MPSVaR SR č. 508/2009 Z.z. sa technické zariadenie elektrické – elektrická inštalácia v bytovom dome – zatrieďuje do skupiny „B“ – technické elektrické zariadenie s prúdom a napätím prevyšujúcim bezpečné hodnoty a podľa § 3. odst. č.3 sa jedná o vyhradené technické zariadenie.

Bilancia potrieb elektrickej energie (s predpokladom nabíjania elektromobilov) :

	jedn výkon	počet	výkon
Parkovacie miesta	4,5	152	684
ostatné	25	1	25
1.NP			
Podnikateľské priestory	8	34	272
Parkoviská nabíjačky	45	2	90
Byty	120	12	1440
Ostatné	25	1	25
Celkový inštalovaný výkon			2536
Súčasnosť			0,45
Súčasný výkon			1141,2

4.1.4. Zemný plyn

Pripojenie na rozvod plynu sa navrhuje prípojkou s distribučného rozvodu. Pripojenie bude riešené v súlade so zmluvnými podmienkami a stanovenými pripojovacími podmienkami distribučnej spoločnosti o zriadení pripojenia.

V zámere je navrhované riešenie vykurovania stavby centrálnym vykurovacím zdrojom kde sa uvažuje s využitím bivalentného tepelného zdroja (tepelné čerpadlo - zemný plyn, elektrina), rovnako aj príprava ohriatej pitnej vody.

Varné zariadenia v bytoch a v komerčných prevádzkach sa uvažujú elektrické.

Bilancovanie tepla a potreba plynu bude predmetom dopracovania investičného zámeru po získaní záväznej územnoplánovacej informácie a príslušnej úprave zámeru a výpočte východiskových parametrov stavby.

Navrhuje sa pripojenie STL pripojovacím plynovodom s existujúceho distribučného rozvodu plynu pred navrhovaným objektom. Projektová dokumentácia STL pripojovacieho plynovodu, meranie a regulácia bude podľa podmienok daných SPP.

V záujmovom území sa nachádza STL distribučný plynovod PE D63. Zásobovanie objektu zemným plynom je predpokladané z distribučného plynovodu PE D63, PN 100kPa, vedeného v ulici Lomnická s bodom napojenia pred parcelou stavby v katastrálnom území Chrenová podľa pripojovacích podmienok určených distribučnou spoločnosťou.

Nebytové prevádzky:

Wellness, fitness a fyzioterapia :

Potreba tepla na vykurovanie : $Q_{UK,r} = 356,35$ GJ/rok

Potreba tepla na prípravu OPV : $Q_{\dot{U}K,r} = 501,95$ GJ/rok

Potreba tepla na vykurovanie a prípravu OPV : $Q_{\dot{U}K,r} = 858,30$ GJ/rok

Komunálne a podobné drobné služby (fotoatelier ap.) :

Potreba tepla na vykurovanie a prípravu OPV : $Q_{\dot{U}K,r} = 152,70$ GJ/rok

Obchodné a predajné priestory (drobné prevádzky) :

Potreba tepla na vykurovanie a prípravu OPV : $Q_{\dot{U}K,r} = 364,63$ GJ/rok

Kancelárie :

Potreba tepla na vykurovanie a prípravu OPV : $Q_{\dot{U}K,r} = 250,45$ GJ/rok

Obchodné a predajné priestory so showromom :

Potreba tepla na vykurovanie a prípravu OPV : $Q_{\dot{U}K,r} = 389,50$ GJ/rok

Spolu komerčné prevádzky a služby:

Potreba tepla na vykurovanie a prípravu OPV : $Q_{\dot{U}K,r} = 2\,015,58$ GJ/rok

Bývanie

Priemerný byt:

Potreba tepla na vykurovanie: $Q_{\dot{U}K,r} = 31,52$ GJ/rok

Potreba tepla na prípravu OPV: $Q = 19,38$ GJ/rok

2. n.p. byty a spoločné priestory (chodby, ap.) : 22 bytov

Potreba tepla na vykurovanie: $Q_{\dot{U}K,r} = 535,84$ GJ/rok

Potreba tepla na prípravu OPV: $Q = 329,46$ GJ/rok

3. n.p. byty a spoločné priestory (chodby, ap.) : 22 bytových jednotiek

Potreba tepla na vykurovanie: $Q_{\dot{U}K,r} = 504,32$ GJ/rok

Potreba tepla na prípravu OPV: $Q = 310,08$ GJ/rok

4. n.p. byty a spoločné priestory (chodby, ap.) : 22 bytových jednotiek

Potreba tepla na vykurovanie: $Q_{\dot{U}K,r} = 472,80$ GJ/rok

Potreba tepla na prípravu OPV: $Q = 290,70$ GJ/rok

5. n.p. byty a spoločné priestory (chodby, ap.) : 20 bytových jednotiek

Potreba tepla na vykurovanie: $Q_{\dot{U}K,r} = 441,28$ GJ/rok

Potreba tepla na prípravu OPV: $Q = 271,32$ GJ/rok

6. n.p. byty a spoločné priestory (chodby, ap.) : 20 bytových jednotiek

Potreba tepla na vykurovanie: $Q_{\dot{U}K,r} = 409,76$ GJ/rok

Potreba tepla na prípravu OPV: $Q = 251,94$ GJ/rok

Strešná nadstavba a spoločné priestory (chodby, ap.) : 5 bytových jednotiek

Potreba tepla na vykurovanie: $Q_{\dot{U}K,r} = 267,92$ GJ/rok

Potreba tepla na prípravu OPV: $Q = 135,66$ GJ/rok

Polyfunkcia a bývanie spolu :

Potreba tepla na vykurovanie: $Q_{\dot{U}K,r} = 2\,631,92$ GJ/rok

Potreba tepla na prípravu OPV: $Q = 1\,589,16$ GJ/rok

Potreba tepla na vykurovanie a prípravu OPV pre bývanie : $Q_{\dot{U}K,r} = 4\,221,08$ GJ/rok

Spolu stavba:

Potreba tepla na vykurovanie, prípravu OPV : $Q_{UK,r} = 6\,547,83 \text{ GJ/rok}$

4.1.5. Doprava

Príjazd k pozemku je navrhovaný dopravným riešením z miestnej komunikácie ulice Lomnickej s asfaltovou vozovkou, ktorá prechádza okolo parcely zo západnej a južnej strany a z ktorej je vyvedený jestvujúci výjazd k susednému areálu s rozostavanými bytovými domami a s ponechanou rezervou na pokračovanie komunikácie v priamom smere k uvažovanému pozemku smerom k areálu obchodno-zábavného strediska „MAX“. Nenavrhuje sa vzájomné dopravné prepojenie komunikácií so zariadením „MAX“ a areál je oddelený zeleným pásom a jestvujúcim oplotením. Dopravné riešenie pripojenia stavby na jestvujúcu dopravnú infraštruktúru v lokalite

Lomnická ulica je v súčasnosti obojsmerná dvojpruhová komunikácia šírky 6,0m bez chodníkov. Dispozičné usporiadanie riešeného územia a návrh dopravného pripojenia rešpektuje výhľadové usporiadanie uličného priestoru Lomnickej ulice na kategóriu C3 MO 7,5/30 vrátane cyklistickej cestičky samostatne oddelenej od miestnej komunikácie s dostatočným priestorom pre prípadné vybudovanie verejného osvetlenia Lomnickej ulice.

Dopravné napojenie je riešené dvomi vstupmi:

- z južnej z ulice Lomnická z už vybudovaného vjazdu na parcele č.1453/31 , ktorý bol vybudovaný v rámci k výstavbe bytových domov investorom (Zipcity s.r.o.). Následne je prístup bytovému domu riešený prístupovou obojsmernou komunikáciou šírky 6,0 m s jednostranným chodníkom š=2,0m na parcele .č. 1453/1 vo vlastníctve - Rímskokatolícka cirkev Biskupstvo Nitra).
- zo severnej strany novovybudovaným vjazdom z Lomnickej ulice s polomermi $R=7m$, ktorý zohľadňuje jej výhľadové šírkové usporiadanie na kategóriu MO 7,5/30 a cyklistickú cestičku.

Okolo bytového domu je navrhnutá jednosmerná jednopruhovú komunikácia so šírkou jazdného pruhu 3,50m so šikmým a pozdĺžnym parkovaním v parametroch STN 736056, ktorá zabezpečí dopravnú obsluhu a prístup k 1.NP a do podzemných garáží bytového domu.

Pre dopravné riešenie bude zabezpečený projekt dopravného riešenia vypracovaný odborne spôsobilou osobou v zmysle stavebného zákona – autorizovaným stavebným inžinierom v odbore dopravné stavby. Samotné napojenie bude v nivelete jestvujúcej časti vjazdovej komunikácie. Dopravné riešenie bude v plnom rozsahu včítane dopravného značenia a napojenia stavebného objektu a príslušných odstavných a parkovacích miest, prístupových chodníkov, atď. vypracované a predložené k odsúhlaseniu príslušným dopravným orgánom.

Navrhovaný výjazd do podzemných garáží bude využívaný osobnými vozidlami kategórie O2. Parametre vjazdu na navrhované parkovisko spĺňajú normu STN 73 6110 Projektovanie miestnych komunikácií. Šírka navrhovanej príjazdovej vozovky je 6,0 m, ktorá prechádza do rampy vjazdu do 1.p.p s parkovacími miestami bytového domu. Pozdĺžny sklon vozovky kopíruje terén, priečny sklon je obojstranný 2 % smerom k okrajom. Samotné napojenie bude v nivelete miestnej komunikácie. Samotná garáž bude napojená na výjazd do garáže rampou.

Podchodná výška rampy na vjazde do garáže je 2,2m. Táto výška spĺňa STN 73 6058 Hromadné garáže čl. 36.

Podchodná výška v samotnej garáži bude výšky 2,6m. Pozdĺžny sklon rampy bude 10,5 %, čím je dodržaná STN 73 6058 čl. 55. Rozmery kolmých odstavných stojísk sú min. 5,0x2,5m.

Medzi odstavnými stojiskami sú stĺpy nosnej konštrukcie budovy. Plné steny sa nachádzajú len pri krajných odstavných stojiskách.

Tieto sú rozšírené o 0,25m, čím je dodržaná STN 73 6058 čl. 22. Z daného vyplýva, že navrhované rozmery rampy a odstavných stojísk vyhovujú STN 73 6058.

Dopravné značenie a bude riešené v Ďalšom stupni projektovej dokumentácie.

Navrhovaná prístupová cesta - komunikácia je funkčnej triedy C3 - obslužná komunikácia sprístupňujúca objekty.

Navrhované komunikácie, parkoviská, priechody pre chodcov budú osvetlené – trvalé osvetľovacie telesá LED, prepojených na verejné osvetlenie miestnej časti.

Statická doprava :

Predbežný návrh parkovacích miest :

Kapacitné ukazovatele pre výpočet potreby odstavných stojísk:

Bytový dom Lomnická - byty (spolu 111)

Byty s plochou do 60 m² : 64

Byty s plochou do 60 - 90 m² : 37

Byty s plochou nad 90 m² : 10

Komerčné prevádzky : 26

- služby	- počet návštevníkov do 1hod.	40
	- počet návštevníkov do 2hod.	10
	- počet zamestnancov	26

Výpočet odstavných stojísk bol spracovaný v zmysle STN 73 6110/Z2 Projektovanie miestnych komunikácií – zmena 2, čl. 16.3.10 podľa vzorca:

$$N = 1,1 \times O_o + 1,1 \times P_o \times k_{mp} \times k_d$$

- k_{mp} = 1,0 – regulačný koeficient mestskej polohy – ostatné územia

- k_d = 1,0 – súčiniteľ vplyvu dĺžby prepravnej práce – 40:60

$$N = 1,1 \times (64 \times 1 + 37 \times 1,5 + 10 \times 2) + 1,1 \times (40 : 10 + 10 : 5 + 26 : 4) \times 1,0 \times 1,0 = 167,20$$

Bilancia nárokov statickej dopravy je nasledovná:

Objekt/funkčné využitie	nárok na počet stojísk	
	krátkodobé	dlhodobé
1. Bývanie		140
2. Služby	21	7
Nároky celkom	168	

Celkovo je v areáli navrhnutých 200 odstavných stojísk, ktoré budú umiestnené v podzemnom podlaží objektu v počte 161 a na úrovni terénu je navrhovaných ďalších 39 odstavných stojísk pre parkovanie osobných vozidiel. Z celkového počtu odstavných stojísk 200 bude 13 vyhradených pre osoby s obmedzenou schopnosťou pohybu. Z daného predbežného výpočtu vyplýva, že STN 73 6110/Z2 – zmena č.2 je dodržaná potreba kapacity odstavných plôch pre autá.

4.2. Údaje o výstupoch

4.2.1. Zdroje znečistenia ovzdušia

Počas výstavby: Pri stavebných prácach najmä v počiatočnej fáze dôjde k dočasnému zvýšeniu prašnosti spôsobenej činnosťou stavebných mechanizmov. Súčasne dôjde aj k nárastu objemu výfukových splodín v ovzduší na stavenisku a na trase prístupových ciest. Tento vplyv výraznejšie nezhorší kvalitu ovzdušia, bude krátkodobý a nepravidelný. V širšom meradle sa vplyv týchto prác neprejaví.

Počas prevádzky: Miera znečistenia ovzdušia z mobilných zdrojov - areálovej dopravy bude iba zanedbateľná, málo ovplyvnení kvalitu ovzdušia v danom regióne. Vplyvy daného zámeru na ovzdušie hodnotíme ako málo významné. Významnosť sa môže zvýšiť v čase nevhodných rozptylových podmienok pri spolupôsobení emisií z lokálnych aj regionálnych stacionárnych ako aj mobilných zdrojov. Pri takýchto situáciách však bude príspevok daného zámeru na celkovú emisnú situáciu iba minimálny. Emisie z energetických zdrojov budú spĺňať platné emisné limity. Navrhovaná činnosť v kumulatívnom a synergickom merítku (existujúce znečistenie ovzdušia, znečistenie ovzdušia z realizácie navrhovanej činnosti a z dopravy súvisiacou s realizáciou navrhovanej činnosti) bude spĺňať požiadavky a podmienky, ktoré sú ustanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi vo veci ochrany ovzdušia.

4.2.2. Odpadové vody

Pripojenie na verejnú kanalizáciu sa uvažuje kanalizačnou prípojkou v súlade so zmluvnými podmienkami a stanovenými pripojovacími podmienkami vodárenskej spoločnosti o zriadení pripojenia.

Vybilancovanie odpadových splaškových vôd a dažďových vôd bude predmetom dopracovania investičného zámeru po získaní záväznej územnoplánovacej informácie a príslušnej úprave zámeru a výpočte východiskových parametrov stavby.

Splašková kanalizácia:

Na vnútorné rozvody splaškovej a dažďovej kanalizácie je určený PP-HT systém pre pripojovacie, odtokové, odpadné, splaškové, dažďové a vetracie potrubia vo vnútri domov a priemyslových stavieb (oblasť použitia B – v budovách a na ich vnútorných stenách), ktoré sú napájané na systém vonkajšej kanalizácie.

Bilancia odpadových vôd :

Služby

Ročná produkcia splaškovej odpadovej vody $Q_r = 12\,045 \text{ m}^3 \times \text{rok}^{-1}$.

Bývanie

Ročná produkcia splaškovej odpadovej vody $Q_r = 8\,574 \text{ m}^3 \times \text{rok}^{-1}$.

Spolu:

Ročná produkcia splaškovej odpadovej vody $Q_r = 20\,619 \text{ m}^3 \times \text{rok}^{-1}$.

Dažďová kanalizácia:

Dažďové vody zo striech : 0,17 ha ; $Q_d = 20 \text{ m}^3 / 15 \text{ min}$

Na vnútorné rozvody vody sa použijú Rúry a tvarovky z PE spájané tepelným zváraním (zváraním na tupo, polyfúziou resp. elektrofúziou – elektrotvarovkami) v zmysle STN ISO 12176-1. Rúry menších priemerov je možné spájať i mechanickými tvarovkami. Pozor! Rúry a tvarovky z PE sa nesmú spájať lepením.

4.2.3. Odpady

Odpad, ktorý vznikne počas stavebných prác nie je možné v súčasnosti presne kvantifikovať. Odpad interného charakteru bez obsahu nebezpečných látok (zmes betónu, tehál, káble, železo, drevo vyťažená zemina a kamene) bude likvidovaný v súlade s ustanoveniami zákona NR SR č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Po ukončení výstavby investičného zámeru, vybraný dodávateľ, v spolupráci s investorom stavby, predloží na príslušný orgán št. správy, ku každému kolaudačnému konaniu, evidenciu odpadov zo stavby a doklady o ich zneškodnení a zmluvu na odvoz a zneškodňovanie komunálneho odpadu. Počas nakladania s odpadmi bude dodávateľ stavby rešpektovať a ako pôvodca odpadu dodržiavať ustanovenie zákona NR SR č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Tabuľka: Predpokladané odpady vznikajúce počas výstavby

kód odpadu	názov	kategória
15 01 01	obaly z papiera a lepenky	O
15 01 02	obaly z plastov	O
15 01 03	obaly z dreva	O
15 02 02	absorbenty, filtračné materiály vrátane olejových filtrov inak nešpecifikovaných, handry na čistenie, ochranné odevy kontaminované nebezpečnými látkami	N
17 01 01	betón	O
17 01 02	tehly	O
17 01 03	škridly a obkladový materiál a keramika	O
17 01 07	zmesi betónu, tehál, obkladačiek a keramiky	O
17 02 01	drevo	O
17 02 02	sklo	O
17 02 03	plasty	O
17 03 01	bitúmenové zmesi iné ako uvedené v 17 03 01	O
17 04 05	železo a oceľ	O
17 05 04	zemina a kamenivo iné ako uvedené 17 05 03	O
17 05 06	výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05	O
17 06 04	izolačné materiály iné	O
17 08 02	stavebné materiály na báze sadry iné ako uvedené v 17 08 01	O
17 09 04	zmiešané odpady zo stavieb a demolácií iné	O

Počas prevádzky bude vznikať bežný komunálny odpad. Konceptia riešenia odpadového hospodárstva je založená na separácii odpadov a vytvára predpoklady pre optimálne využívanie surovín. Nakladanie so všetkými druhmi odpadov bude vykonávané v súlade s platnými právnymi predpismi na úseku odpadového hospodárstva. Komunálny odpad bude zneškodňovaný v súlade so všeobecne záväzným nariadením mesta Nitra.

Priestor na zhromažďovanie odpadov bude prevádzkovaný tak aby nemohlo dôjsť k nežiaducemu vplyvu na životné prostredie a poškodení hmotného majetku. V priestore budú odpady zhromažďované len v kontajneroch na voľnej ploche. Odpady budú utriedené podľa druhov.

Nebezpečné odpady – ich zneškodnenie vykoná oprávnená organizácia, ktorá bude vybraná na základe výberového konania. Táto predloží rozhodnutia orgánov štátnej správy v odpadovom hospodárstve platné v čase realizácie stavby a doklad o spôsobe zneškodnenia a mieste uloženia nebezpečného odpadu.

Počas prevádzky objektu bude vznikať bežný komunálny odpad. Nakladanie s odpadmi v súvislosti s prevádzkou zámeru bude riešené v súlade s platnou legislatívou SR a so smernicami a nariadením Mestského úradu.

4.2.4. Zdroje hluku

Počas výstavby - Dôjde k malému navýšeniu hluku z pracovných mechanizmov a dopravy stavebných mechanizmov. Tento jav je ale prechodný.

Počas prevádzky - Nové mobilné zdroje hluku, ktoré sa očakávajú v súvislosti s prevádzkou budú produkovať nepravidelné hlukové. Súčasná hluková situácia, v najbližšom dotknutom vonkajšom priestore okolia navrhovanej činnosti je determinovaná predovšetkým cestnou dopravou po komunikácii v okolí.

V rámci prevádzky navrhovanej činnosti bude potrebné dodržiavať ustanovenia zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti prípustných hodnôt hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí, zákona č. 2/2005 Z. z. o posudzovaní a kontrole hluku vo vonkajšom prostredí a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí v znení neskorších predpisov a NV SR č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku.

4.2.5. Zdroje vibrácií, žiarenia, tepla a zápachu

Zrealizovaním bytového domu „Lomnická“ nevzniknú nové zdroje žiarenia a tepla. Šírenie zápachu v takom rozsahu a koncentráciách, že by dochádzalo k ovplyvňovaniu pohody obyvateľov v najbližšom okolí nepredpokladáme, nakoľko sa lokalita z hľadiska rozptylu znečisťujúcich látok vyznačuje značnou veternosťou počas celého roka a bez výraznejších inverzných javov spomaľujúcich prúdenie vzdušných hmôt.

Pri samotnej výstavbe a ani pri činnosti navrhovanej prevádzky sa nebude vyskytovať produkcia žiadneho elektromagnetického žiarenia.

4.2.6. Vyvolané investície

Vyvolanými investíciami budú stavebné objekty riešené v rámci navrhovanej činnosti. Ďalšie možné vyvolané investície môžu vyvstať z výsledkov posudzovania. V tejto etape však navrhovateľ žiadne iné, okrem vyššie popísaných nepredpokladá.

4.3. Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie

4.3.1. Vplyv na horninové prostredie a reliéf

V území výstavby ani v jeho bezprostrednom okolí sa nenachádzajú prieskumné územia, ložiská nerastných surovín. Nie je tu evidované vyhlásené ani navrhované chránené ložiskové územie, ani dobývací priestor.

Vplyv navrhovanej činnosti na horninové podložie predstavuje pri výstavbe hrubé terénne úpravy výkopové práce pre zakladanie stavebných objektov. Presná bilancia výkopových prác bude spresnená v ďalšej etape prípravy projektovej dokumentácie. Tieto vplyvy budú výrazné a trvalé.

Pri prevádzke sa vplyvy navrhovaného objektu na horninové prostredie nepredpokladajú.

Vplyv realizácie zámeru na nerastné suroviny a ich ložiská je vylúčený. Realizácia navrhovanej činnosti preto nebude predstavovať negatívny impakt z tohto hľadiska.

S výkopovými prácami počas výstavby bude súvisieť aj vplyv na georeliéf. Bude spočívať v zásahu do súčasnej konfigurácie reliéfu, v zmene súčasného priebehu terénu. Vplyvy na georeliéf budú výrazné a trvalé. Počas prevádzky sa s vplyvmi na georeliéf nepočíta. Negatívne ovplyvnenie geodynamických javov či narušenie širších geomorfologických pomerov sa nepredpokladá.

4.3.2. Vplyvy na povrchové a podzemné vody

Navrhovaná výstavba neovplyvní hydrologické a hydrogeologické pomery záujmového územia, nebude mať vplyv na kvalitatívno-quantitatívne pomery podzemných vôd. Nevhodný technický stav stavebných zariadení a dopravných mechanizmov resp. havária, ako aj používanie rôznych znečisťujúcich látok pri výstavbe (aplikácia penetračných náterov, dopĺňanie PHM), môžu byť potenciálnym zdrojom kontaminácie povrchových vrstiev horninového prostredia. K znečisteniu podzemných vôd by mohlo dôjsť iba v prípade, ak by havarijný únik znečisťujúcich látok nebol dostatočne rýchlo a účinne vykonaný. Zaistením dobrého technického stavu stavebných zariadení a mechanizmov bude riziko možnej kontaminácie horninového prostredia počas výstavby eliminované. Prípadný únik látok ropného charakteru, resp. iných znečisťujúcich látok pri výstavbe, možno odstrániť v súlade s predpismi odpadového hospodárstva.

Pri normálnom prevádzkovom režime navrhovaná činnosť nebude mať negatívne vplyvy na podzemnú vodu, vplyvy na povrchovú vodu hodnotíme ako málo významné. Splaškové a dažďové vody počas prevádzky navrhovaného objektu budú odvedené do kanalizačnej siete. Zrážková voda z povrchového odtoku bude odvádzaná cez uličné vpusty do dažďovej kanalizácie.

Riziko znečistenia povrchových a podzemných vôd ropnými látkami je minimálne, obmedzené pre prípad nepredvídanej havarijnej situácie. Na základe charakteru navrhovaného objektu autoservisu možno predpokladať, že pri bežnej prevádzke nevznikne situácia, ktorej dôsledkom by došlo k znečisteniu povrchových a podzemných vôd, či k ovplyvneniu ich režimu. Realizácia zámeru nepredpokladá priamy odber povrchových vôd. Na zásobovanie vodou bude používaná voda z verejného vodovodu.

Za uvedených predpokladov možno vplyvy navrhovanej činnosti na vodné pomery považovať síce za trvalé, ale nevýznamné. Dotknuté územie navrhovanej činnosti nezasahuje do žiadneho pásma hygienickej ochrany vodných zdrojov.

4.3.3. Vplyvy na ovzdušie a klímu

4.3.3.1. Vplyv na ovzdušie

Počas výstavby - Stavebné práce pri výstavbe budú vplývať na kvalitu ovzdušia v bezprostrednom okolí stavby v podobe zvýšenej prašnosti a generovaní emisií z pohybu stavebných mechanizmov a nákladných automobilov. Tieto vplyvy musia byť časovo obmedzené na dobu trvania stavebných prác a so zachovaním nočného pokoja. Takisto pri výstavbe a stavebných prácach bude zvýšená hladina hluku. Celkovo však nepredpokladáme nadmernú záťaž.

Počas prevádzky - Predpokladáme, že posudzovaný zámer nebude ovplyvňovať znečisťovanie ovzdušia danej lokality v dlhodobom ani krátkodobom režime. Emisie z energetických zdrojov - jednotlivých kotlov budú spĺňať platné emisné limity. Vyhodnotenie miery znečistenia ovzdušia z mobilných zdrojov predstavujú iba zanedbateľné ovplyvnenie kvality ovzdušia. Vplyvy stavebného zámeru na ovzdušie hodnotíme ako málo významné. Významnosť sa môže zvýšiť v čase nevhodných rozptylových podmienok pri spolupôsobení emisií z lokálnych aj regionálnych stacionárnych ako aj mobilných zdrojov. Pri takýchto situáciách však bude príspevok daného zámeru na celkovú emisnú situáciu iba minimálny.

4.3.3.2. Vplyv na mikroklimu

Nepriaznivý vplyv, trvalý, vzhľadom na predpokladané sadové úpravy málo významný.

4.3.4. Vplyvy na pôdu

V čase výstavby navrhovanej činnosti môže riziko kontaminácie pôd vzniknúť len v prípade poruchy stavebných strojov, kde môže dôjsť k úniku ropných látok. Tieto situácie budú riešené v súlade s havarijným plánom staveniska a dodržiavaním bezpečnostných predpisov a prevádzkových opatrení pre obdobie výstavby.

Počas prevádzky navrhovanej činnosti je miera rizika obdobného vplyvu minimálna a hrozí len v okolí komunikácií a parkovacích plôch. Riziko znečistenia pôdy predstavujú náhodné havarijné udalosti (únik ropných látok a hydraulických olejov zo stavebných mechanizmov, automobilov, havárie potrubí, nesprávna manipulácia s odpadom a pod.).

4.3.5. Vplyvy na biotu, chránené územia a ÚSES

Navrhovaný zámer je situovaný v katastrálnom území Chrenová v meste Nitra. Na pozemkoch, ktoré sú posudzovanou činnosťou priamo dotknuté sa nenachádzajú žiadne cenné rastlinné, či živočíšne spoločenstvá. Do priamo dotknutého územia ani jeho okolia priamo dotknutého posudzovanou prevádzkou nezasahujú žiadne chránené územia,

prvky územného systému ekologickej stability a nevyskytujú sa tu biotopy národného, či európskeho významu.

V rámci riešenej investície nedôjde ani k zásahu do existujúcej vodnej plochy.

Realizáciou navrhovanej činnosti nedochádza k likvidácii žiadneho ekosystému, či biotopu. Výstavbou prístavby nedochádza k žiadnym významným vplyvom na genofond ani biodiverziu riešeného územia. Z riešeného územia nie je vytlačený nijaký významný rastlinný ani živočíšny taxón. Posudzovaná plocha je z hľadiska botanického, zoologického a fytoecologického bezcenná. Uvedená činnosť nebude mať žiaden škodlivý vplyv na zdravotný stav rastlinných a živočíšnych spoločenstiev v riešenom území.

4.3.6. Vplyvy na štruktúru a scenériu krajiny

Počas výstavby - V období výstavby možno predpokladať dočasné narušenie scenérie krajiny v dôsledku stavebných prác.

Počas prevádzky - Vplyvy na scenériu krajiny sa nepredpokladajú, pretože pozorovateľ bude aj ďalej vnímať okolie z širšieho pohľadu v nezmenenej scenérii. Vzhľadom na rozmery a výšku plánovanej zástavby nebude mať uvažovaný zámer zásadný vplyv na vnímanie krajiny. Navrhovaný objekt svojou výškou korešponduje s jestvujúcou okolitou zástavbou.

4.3.7. Vplyvy na obyvateľstvo a sídla

Počas výstavby – Vplyvy počas výstavby predstavujú predovšetkým zvýšenú hlukovú záťaž a prašnosť. Šírenie hluku z priestorov staveniska a jeho vnímanie dotknutým obyvateľstvom nebude výrazné, vzhľadom na ohraničenie dotknutého areálu významnou cestnou komunikáciou, ktorá je už v súčasnosti intenzívne zaťažovaná a produkuje nadlimitné hodnoty hluku.

Počas prevádzky – Prevádzka navrhovanej činnosti nebude produkovať emisie nad rámec platných emisných limitov príslušných znečisťujúcich látok v ovzduší, nebude produkovať znečistené vody nad rámec platných limitov znečisťujúcich látok vypúšťaných do povrchových tokov, resp. do kanalizácie a ani iné výstupy, ktoré by mohli ohroziť zdravie obyvateľstva. Nové mobilné zdroje hluku, ktoré sa očakávajú v súvislosti s prevádzkou (doprava) budú produkovať nepravidelné hlukové zaťaženie. Záťaž z mobilných zdrojov bude zanedbateľná.

Zo sociálneho hľadiska ako prevažne pozitívne, z environmentálneho hľadiska ako dočasne (fáza výstavby) negatívne - nepravidelné.

4.3.8. Vplyvy na dopravu

Prejazdnosť verejných komunikácií v dotyku riešeného územia počas výstavby bude v plnej miere zabezpečená (napr. dopravným značením, položením premostujúcich konštrukcií a lávok a pod.). Samotné výkopy budú značené v zmysle STN a projektov príslušných odborných profesií.

Prevádzka bytového domu „Lomnická“ bude mať vplyv na intenzitu dopravy v dotknutom území mesta Nitra. Dôjde k miernemu zvýšeniu intenzity dopravy s trvalým a postupným nárastom.

4.4. Hodnotenie zdravotných rizík

Vlastná prevádzka posudzovaného zámeru nebude pri dodržaní platných bezpečnostných a hygienických limitov zdrojom toxických alebo iných škodlivín a žiadnym spôsobom neovplyvní zdravotný stav dotknutého obyvateľstva.

S realizáciou činnosti môžu byť spojené riziká len havarijného respektíve katastrofického charakteru. Môže k nim dôjsť v dôsledku rizikových situácií spôsobených vojnovým konfliktom, sabotážou, haváriou. Dôsledkom rizikovej situácie môže byť kontaminácia horninového prostredia, pôdy a povrchových aj podzemných vôd napr. ropnými látkami, požiar, ale aj poškodenie zdravia alebo smrť. Štatisticky sa jedná o veľmi málo pravdepodobné situácie, ktoré je možné minimalizovať až vylúčiť dodržiavaním technologických postupov a bezpečnostných opatrení pri výstavbe ako aj konkrétnych prevádzkových predpisov pri jednotlivých prevádzkach.

Realizácia zámeru navrhovanej činnosti nebude pre okolité obyvateľstvo predstavovať zdravotné riziká. Počas bežnej prevádzky sa nepredpokladá vplyv takých látok, ktoré by mohli mať negatívny vplyv na zdravotný stav obyvateľov.

4.5. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na biodiverzitu a chránené územia

Navrhovaná činnosť je situovaná v intraviláne mesta Nitra. V jeho bezprostrednej blízkosti sa nevyskytuje žiadne legislatívne vymedzené územie ochrany prírody a krajiny a prírodných zdrojov, žiaden prvok územného systému ekologickej stability, ani žiaden biotop európskeho významu. Pozemky určené na výstavbu navrhovanej činnosti sú bez drevinovej vegetácie. Súčasná priestorová štruktúra krajiny dotknutého územia sa realizáciou navrhovanej činnosti zmení, podiel kategórií technických prvkov narastie na úkor netechnických prvkov, nedôjde však k narušeniu stupňa celkovej ekologickej stability a ekologickej únosnosti.

Realizácia zámeru nenaruší žiadne záujmy ochrany prírody a krajiny. Zámer je navrhovaný v území, na ktoré sa vzťahuje prvý - všeobecný stupeň ochrany, bez zvláštnej územnej ochrany. Výstavba ani prevádzka navrhovanej činnosti ako takej nepredstavuje činnosť v území zakázanú. V dotknutom území ani v jeho bezprostrednej blízkosti sa nenachádza žiadne chránené územie prírody a krajiny (zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny) ani súvislá sieť európskych chránených území NATURA 2000. Navrhovaná činnosť nebude priamo ani nepriamo ovplyvňovať chránené územia prírody a krajiny.

4.6. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia

Pri dodržiavaní všetkých legislatívnych predpisov a prevádzkových poriadkov, nedôjde ku kontaminácii horninového prostredia, povrchových a podzemných vôd ani ku kontaminácii ovzdušia, nebudú ovplyvnené zdravé životné podmienky obyvateľov priameho ani širšieho okolia. Na základe hodnotenia všetkých vstupov a výstupov činnosti a zohľadnením stavu prostredia, do ktorého tieto výstupy smerujú, môžeme konštatovať, že k významnejšiemu nepriaznivému ovplyvneniu životného prostredia nedôjde.

4.7. Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice

Vplyvy navrhovaného zámeru nepresiahnu štátne hranice.

4.8. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území

Nie sú známe vyvolané súvislosti, ktoré by mohli negatívne alebo pozitívne ovplyvniť súčasný stav životného prostredia záujmového územia.

4.9. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti

V čase spracovania zámeru podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov nám neboli známe žiadne iné súvislosti, ktoré by mohli mať vplyv na okolité životné prostredie. Je potrebné uviesť, že zámer sa spracovával z dostupných podkladov navrhovateľa. Navrhovateľ doloží všetky ďalšie potrebné dokumenty k projektovej dokumentácii a v ďalších stupňoch povoľovacieho procesu.

4.10. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie

Účelom opatrení je predchádzať, zmierniť, minimalizovať alebo kompenzovať očakávané (predpokladané) negatívne vplyvy činnosti. Opatrenia sa po ich akceptácii včleňujú do rozhodovacieho procesu a stávajú sa súčasťou ďalších konaní a povoľovacích činností.

Technické opatrenia

Zamerané na ochranu ovzdušia:

- pri činnostiach, pri ktorých môžu vznikať prašné emisie je potrebné využiť všetky technicky dostupné prostriedky na obmedzenie vzniku týchto prašných emisií (najmä úprava, doprava a skladovanie prašných materiálov).

Zamerané na ochranu pred hlukom a vibráciami:

- zabezpečiť, aby práce neprekračovali najvyššiu prípustnú hladinu hluku vo vonkajšom prostredí,
- používať iba stroje a zariadenia vhodné k danej činnosti a zabezpečovať ich pravidelnú kontrolu a údržbu,
- pri výstavbe rešpektovať nočný pokoj,
- zabezpečiť, aby stavebné a prípravné práce k príprave územia a výstavbe neboli vykonávané v dňoch pracovného pokoja (výnimku tvoria činnosti zabezpečujúce dodržanie predpísaných technologických postupov, resp. činnosti, ktoré svojím prerušením znehodnotia už zrealizované dielo).

Zamerané na ochranu podzemných a povrchových vôd:

- zabezpečiť, aby používané stroje a strojné zariadenia neznečisťovali prípadnými únikmi nebezpečných látok pôdu a podzemnú vodu,

- zabezpečiť dobrý technický stav stavebných mechanizmov a dopravných prostriedkov, aby nedošlo k neželaným únikom prevádzkových kvapalín (pohonné látky, oleje a pod.) do prírodného prostredia,
- počas realizácie stavebných prác zabezpečiť na stavenisku sadu pomôcok na odstraňovanie havarijných únikov znečisťujúcich látok.

Zamerané na nakladanie s odpadmi:

- zabezpečiť triedenie odpadov a odpady odovzdať len osobe oprávnenej nakladať s odpadmi podľa zákona č. 79/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov,
- dodržiavať povinnosti pôvodcu (resp. držiteľa) odpadov v zmysle zákona č. 79/2015 Z.z. v znení neskorších predpisov.

Všeobecné technické opatrenia:

- dodržiavať všetky pásma hygienickej ochrany a ochranné pásma,
- dodržiavať technologickú disciplínu,
- zabezpečiť po celú dobu stavebných prác účinné čistenie komunikácií, riadnu údržbu a zjazdnosť využívaných prístupových ciest dodávateľmi stavieb,
- organizovať dopravu (odvoz odpadu, zásobovanie a obsluhu) na stavenisku tak, aby sa zachovala kontinuita dopravy po okolitých komunikáciách,
- pred zahájením výkopových prác investor zabezpečí vytýčenie jestvujúcich podzemných vedení u ich správcov. Pri súbehu a križovaní káblov s inými podzemnými vedeniami musia byť dodržané požiadavky STN 73 6005,
- pri zemných prácach je nutný geotechnický dozor. Skúšky zhutnenia je nutné vykonať aj v mieste zásypov inžinierskych sietí a pre každú konštrukčnú vrstvu. Dodávateľ prác je povinný dokladovať investorovi stavby výsledky skúšok, ktoré prekonzultuje s geotechnickým dozorom. Skúšky bude potrebné vykonať najmenej na každých 100m dĺžky úpravy. Nevhodnú a prípadnú kontaminovanú navážku a odpady bude potrebné odstrániť,
- zabrániť vytekaniu zrážkových vôd zo staveniska na priľahlé verejné komunikácie.

Kompenzačné opatrenia

- zväziť výsadbu vzrastlej zelene

Bezpečnostné opatrenia

- Počas stavebných prác je vybraný dodávateľ resp. zúčastnení dodávateľa povinní rešpektovať a dodržiavať normy, technické a technologické postupy a riadiť sa Vyhláškou č. 147/2013 Z.z., SÚBP a SBÚ O bezpečnosti práce a ostatnými súvisiacimi predpismi a podmienkami vyplývajúcimi z Nariadenia vlády SR č. 396/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko, z Nariadenia vlády SR č. 391/2006 Z.z. O minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko, z Nariadenia vlády SR č. 387/2006 Z.z. O minimálnych požiadavkách na používanie označenia, symbolov a signálov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v súvislosti s uplatnením STN 010802 a z Nariadenia vlády SR č. 281/2006 Z.z. O minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci s bremenami,
- Počas realizácie stavby a jej prevádzkovaní musia byť dodržané všetky príslušné smernice a nariadenia dotýkajúce sa bezpečnosti pri práci a manipulácii s technickými zariadeniami. Zároveň musí byť stavba realizovaná v súlade s normami pre požiaru bezpečnosť stavieb. Pri stavebnej činnosti sa musia rešpektovať „Pravidlá o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci so strojmi a zariadeniami“ a musia byť dodržané návody k obsluhu, ktoré určil výrobca,

- používať len stroje a zariadenia, ktoré svojou konštrukciou, zhotovením a technickým stavom zodpovedajú všetkým predpisom bezpečnosti práce. Stroje sa môžu používať iba na účely, na ktoré boli vyrobené a sú technicky spôsobilé,
- otvorené výkopy budú označené dohodnutými a odsúhlasenými značkami, ohradami, zábranami a svetlami za účelom zabezpečenia ochrany verejnosti.

Všetky tieto navrhované opatrenia sú organizačne, technicky a ekonomicky realizovateľné. Prípadné ďalšie kompenzačné opatrenia môžu vyplynúť zo stanovísk jednotlivých orgánov, oslovených v procese posudzovania navrhovanej činnosti.

4.11. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala

Ak by sa daná činnosť nerealizovala, vo vývoji územia by nenastali takmer žiadne zmeny, existujúci stav by bol zachovaný so súčasnými vstupmi a výstupmi do všetkých zložiek životného prostredia.

V prípade, že by sa navrhovaná činnosť nerealizovala, územie by ostalo čiastočne oplotené s rôznym využívaním nájomníkmi v zmysle zmluvných vzťahov s majiteľom pozemkov. Takýto scenár je viac-menej nepravdepodobný, vzhľadom na návrh lokality - existencia rozostavaných bytových domov na susedných pozemkoch. Preto sa očakáva, že v prípade nerealizácie navrhovanej činnosti by jej miesto zaujala iná, možno parametrami odlišná, ale spôsobom využitia územia veľmi podobná aktivita.

Umiestnenie navrhovanej činnosti pokladáme za vhodné a za technicky realizovateľné. Samotné riešené územie má nízku ekologickú kvalitu.

4.12. Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi

Posudzovaná činnosť je v súlade s platnou územnoplánovacou dokumentáciou mesta Nitra.

4.13. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov

Zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov stanovuje postup posudzovania navrhovaných objektov z hľadiska ich predpokladaného vplyvu na životné prostredie. Pre navrhovanú činnosť vyplýva zo zákona vykonať zisťovacie konanie.

Najzávažnejšie okruhy problémov v etape výstavby súvisia so samotným trvalým záberom poľnohospodárskej pôdy a so zvýšeným pohybom stavebných mechanizmov. Stavebné práce hlukom, sprostredkované znečistením ovzdušia prašnosťou a výfukovými plynmi lokálne ovplyvnia časť obyvateľov dotknutej mestskej časti. Tieto vplyvy však budú len lokálne a z dôvodu stavebných prác relatívne krátkodobé.

Nakoľko sa bude stavba realizovať v intraviláne mesta Nitra, nie je predpoklad významných priamych vplyvov na cennú flóru a faunu. Nedôjde k priamej likvidácii ekosystémov, ani priamych zásahov do chránených území.

Medzi zložky životného prostredia, ktoré budú najviac dotknuté realizáciou zámeru patrí pôda so zastavaním doteraz voľnej plochy budovami a objektmi infraštruktúry.

Vychádzajúc z doterajších výsledkov hodnotenia vplyvov na životné prostredie máme za to, že pripomienky k tomuto zámeru je možné riešiť v ďalších povolovacích procesoch (v procese územného konania a povoľovania stavby ako takej).

Proces posudzovania vplyvov predkladaného zámeru je v štádiu predprojektovej prípravy zameraný hlavne na jeho environmentálnu prijateľnosť v danom území. Počas vypracovania zámeru neboli identifikované vážne problémy, ktoré by mohli v budúcnosti počas užívania vzniknúť a ktoré by si vyžadovali ďalší postup hodnotenia.

Na základe vyššie uvedených skutočností, identifikovaných možných negatívnych dopadov, navrhovaných technológií a kompenzačných opatrení, ako aj spracovania predkladaného zámeru v dostatočnom rozsahu, odporúčame ukončiť proces posudzovania v zisťovacom konaní.

V. POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU S PRIHLIADNUTÍM NA VPLYVY NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Predkladaný zámer je vypracovaný v jednom realizačnom variante, ktorého vplyvy, vstupy a výstupy sú vyššie popísané. Pri nulovom variante by sa na parcelách 1453/1, 1453/3, 1453/4, 1453/5, 1453/6 k. ú. Chrenová nachádzali pozemky využívané nájomníkmi v zmysle zmluvných vzťahov s majiteľom pozemkov. Takýto scenár je viacmenej nepravdepodobný, vzhľadom na návrh lokality - existencia rozostavaných bytových domov na susedných pozemkoch. Preto sa očakáva, že v prípade nerealizácie navrhovanej činnosti by jej miesto zaujala iná, možno parametrami odlišná, ale spôsobom využitia územia veľmi podobná aktivita.

Predkladaný zámer je vypracovaný v jednom realizačnom variante, ktorého vplyvy, vstupy a výstupy sú vyššie popísané.

Na základe vykonaného hodnotenia vplyvov činnosti na životné prostredie v hodnotenom území a pri splnení opatrení na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie považujeme prevádzku hodnotenej činnosti za prijateľnú a z hľadiska vplyvov na životné prostredie a celospoločenského úžitku investície za realizovateľnú.

Z hľadiska posudzovania vplyvov na životné prostredie neboli identifikované žiadne vplyvy, ktoré by boli v rozpore so záujmami jednotlivých zložiek životného prostredia a v rozpore so záujmami hájenými jednotlivými dotknutými orgánmi, ktoré budú v procese posudzovania oslovené. Samotné územie výstavby a jeho bezprostredné okolie sa nachádza vo významne zmenenej a dlhodobo antropogénne využívanej krajine. Prípadne pripomienky zo strany pripomienkujúcich organov a organizácií je možné premietnuť do rozhodnutia zo zisťovacieho konania podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyv na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Odporúčané podmienky a ich dodržanie je možné skontrolovať v ďalších stupňoch povoľovania činnosti podľa osobitných predpisov a to aj organmi a organizáciami, ktoré sa vyjadrujú k zámeru navrhovanej činnosti, nakoľko v týchto konaniach vystupujú ako dotknuté orgány.

Vzhľadom k tomu navrhujeme predkladaný zámer realizovať podľa popísaného realizačného variantu.

VI. MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA

PRÍLOHY

Mapa: Umiestnenie navrhovanej činnosti v širších vzťahoch

Mapa: Umiestnenie navrhovanej činnosti

Situácia

Fotodokumentácia - Foto č. 1 a Foto č. 2

INÉ PRÍLOHY

Upustenie variantného riešenia

VII. DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU

1. Zoznam hlavných použitých materiálov

- Atlas krajiny SR, MŽP SR, 2002
- Územný plán nitrianskeho samosprávneho kraja
- Csanda, M., Jarabica, V. a kol., 2018: ÚPN Nitra v znení ZaD č.1 až 6.
- Hydrologická ročenka, povrchové vody, SHMÚ, Bratislava, 2012
- Ročenka klimatických pozorovaní SHMÚ 2009 – 2011, 2012
- Správa o stave znečisťovania ovzdušia v Nitrianskom kraji v roku 2012, OÚ Nitra, 2013
- Štátny zoznam osobitne chránených častí prírody SR, ŠOP SR, 2015 (<http://uzemia.enviroportal.sk/>)
- Podklady poskytnuté navrhovateľom
- Zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov
- Zákon č.364/2004 Z.z. o vodách (vodný zákon) v znení neskorších predpisov
- Zákon č.79/2015 Z.z. o odpadoch v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Zákon č.137/2010 Z.z. o ovzduší v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 50/1976 Z.z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon)
- www.atlas.sk
- www.sopsr.sk
- www.enviroportal.sk
- www.slovak.statistics.sk
- www.wikipedia.org
- www.zbgis.skgeodesy.sk
- www.googlemaps.sk

2. Zoznam vyjadrení a stanovísk vyžiadaných k navrhovanej činnosti pred vypracovaním zámeru

Predkladaný zámer je vypracovaný v jednom realizačnom variante, nakoľko investor požiadal Okresný úrad Nitra, odbor starostlivosti o životné prostredie

o upustenie od variantného riešenia dňa 03. septembra 2021. Správny orgán žiadosti vyhovel listom č. OU-NR-OSZP3-2021-033501-002-F21 dňa 06. septembra 2021.

3. Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie

Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie nie sú známe.

VIII. Miesto a dátum vypracovania zámeru

Nitra, september 2021

IX. Potvrdenie správnosti údajov

Spracovateľ zámeru:

.....
Ing. Peter Starovič
PSSDI, s. r. o.
Vikárska 1077/13
949 01 Nitra

Oprávnený zástupca navrhovateľa:

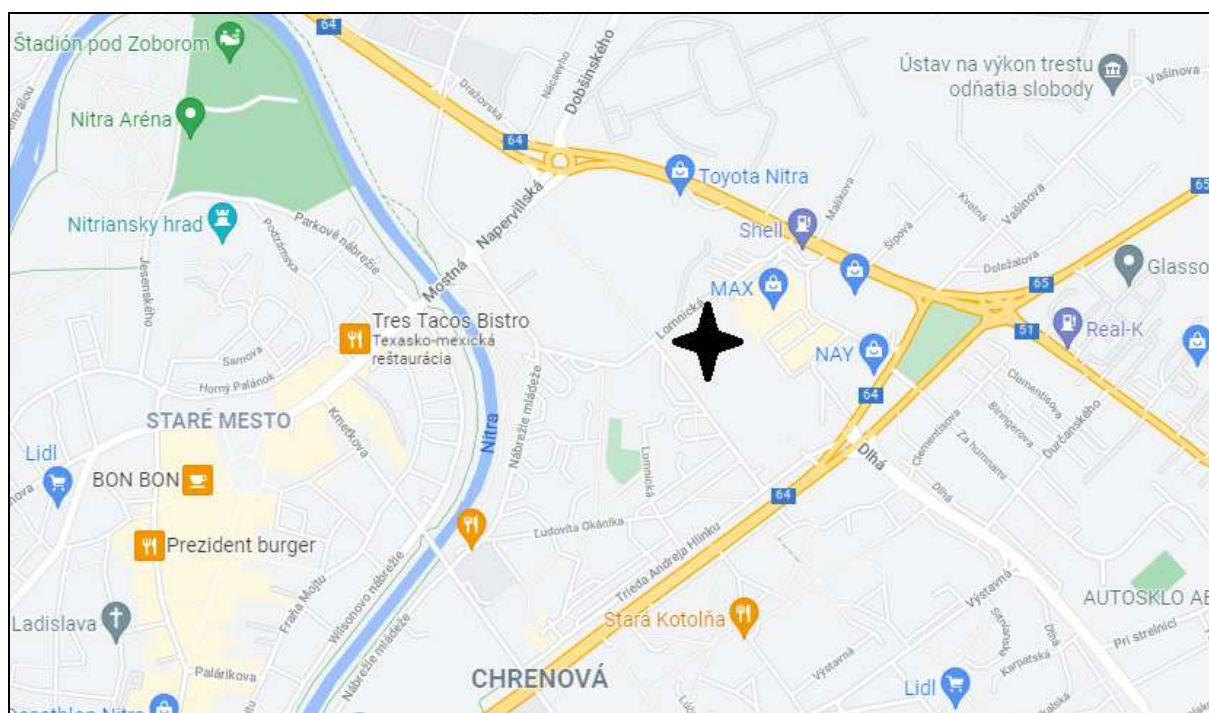
.....
COLEUS VM, s.r.o.
Staničná 1787
952 01 Vráble

P R Í L O H Y

Mapa: Umiestnenie navrhovanej činnosti v širších vzťahoch

Zdroj: <https://zbgis.skgeodesy.sk/>

Mapa: Umiestnenie navrhovanej činnosti

Situácia

Foto č. 1

Foto č. 2

